

Jesenice, 15. novembra 1968

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarka«, Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

21. seja upravnega odbora

V sredo, 13. novembra 1968, je bila 21. seja upravnega odbora, na kateri so poleg poročila o izvrševanju sklepov prejšnje seje in poročila o uspehih proizvodnje v I. dekadi tekočega meseca, obravnavali še problematiko gostinske enote Železar in reševali tekoče probleme.

Poročilo o uspehih proizvodnje v I. dekadi tekočega meseca, ki ga je podal tehnični direktor je prvič v letošnjem letu pokazalo zadovoljive rezultate. Skupna proizvodnja je namreč izpolnjena z 99,7% proizvodnega programa, vroče valjana proizvodnja pa kar s 114,4%. Tudi blagovna proizvodnja je za-

dovoljiva, saj je izpolnjenih 96,9% planskih obvez.

Z željo, da takšna dinamika proizvodnje ostane do konca meseca, znano je namreč, da je zadnja dekada vedno najboljša, so priporočili upravi, da organizira načelno v proizvodnih obratih normalno delo tudi v nedeljo, 24. novembra, v vzdrževalnih obratih pa načelno v soboto 30. novembra 1968. Delo služb in ostalih pomožnih obratov pa je treba prilagoditi temu delu.

Po obravnavani problematiki gostinske enote ŽELEZAR, so sklenili, da je treba z novim letom preiti na pogodbeno odnose med gostinsko enoto in Železarno in je

zato do takrat treba pripraviti potrebne materiale. Te materiale je treba posredovati prek komisije za družbeni standard in komisije za gospodarstvo in osnovna sredstva delavskemu svetu Železarne do 15. decembra 1968 za tiste zadeve, ki niso vezane na zakonska določila in instrumente prihodnjega leta in sedaj še niso znani.

V nadaljevanju seje so med tekočimi vprašanji sprejeli nekaj poročil o opravljenih službenih potovanjih v zamejstvo, odobrili so nekaj drugih službenih potovanj v zamejstvo in rešili nekaj prošenj, predvsem za izredno plačane dopuste smučarjem in boksarjem.

O ekonomskem položaju slovenskih železarn

Gospodarska zbornica SRS je na podlagi polletnih obračunov gospodarskih organizacij izdelala ekonomsko-finančno analizo rezultatov poslovnega uspeha, gospodarjenja in delitve v delovnih organizacijah črne in barvne metalurgije za prvo polletje letos. Ker analiza vsebuje tudi ekonomski položaj slovenskih železarn in predloge za sanacijo sedanjega stanja, bodo nekateri povzetki iz tega dela analize zanimivi tudi za naše bralce.

Pri obravnavanju položaja slovenskih železarn v letu 1967 in 1968, analiza ugotavlja absolutno in relativno poslabšanje. Analiza navaja, da je naša Železarna lansko leto zaključila z izgubo v

višini 10,6 milijonov dinarjev, ob minimalnih pozitivnih rezultatih ostalih dveh železarn, v prvem polletju letos pa izkazuje vse tri slovenske železarne izgubo v višini 24,6 milijonov dinarjev. Vzro-

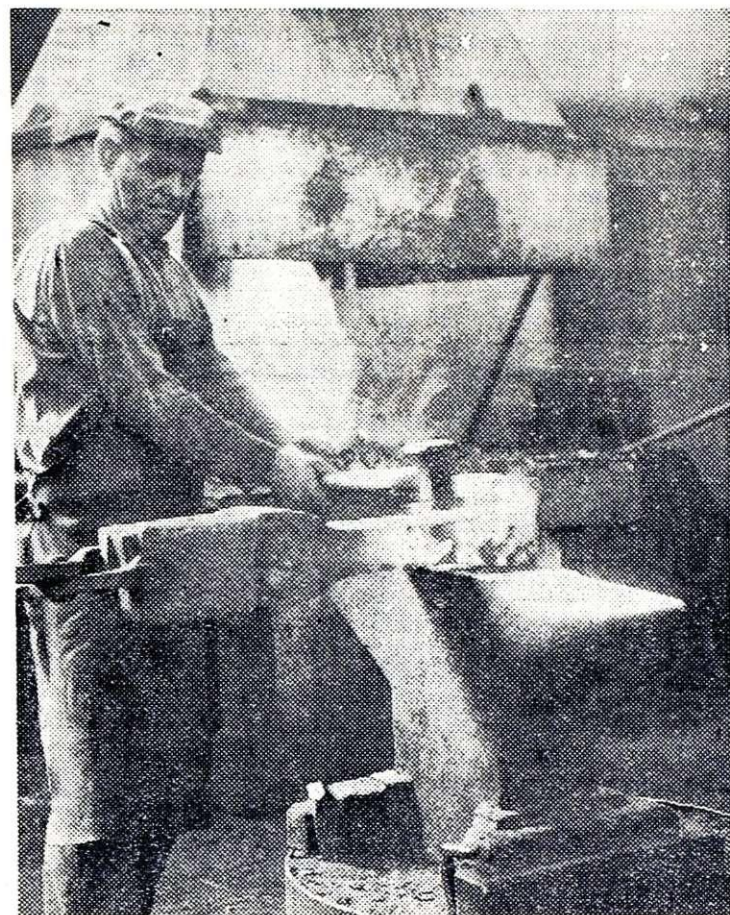
ki za tako nizko poslovno uspešnost slovenskih železarn so po ugotovitvah zbornice predvsem:

— visok in nekontroliran uvoz jekla v letu 1967,

— nenormalno povečan izvoz slovenskih železarn kot posledica močno poslabšane prodaje jekla doma,

— prekomeren porast poslovnih stroškov,

— trajna in povečana (Nadaljevanje na 2. strani)

Ze nekajkrat letos, so tako proizvajalci, kakor vzdrževalci dokazali, da znamo delati in da smo sposobni premostiti tudi največje težave

Osebni dohodki za mesec oktober

Kot je sodelavcem znano, smo imeli v Železarni po izplačilnem dnevu za mesec

september t. j. po 15. oktobru, nekaj zelo ostrih razprav v zvezi z osebnimi dohodki, ki so privedle celo do vidnih ali prikritih ustavitve dela. Rezultat teh razgovorov je bil dvojen, marsikaj smo si odkrito povedali kaj je narobe, na drugi strani pa smo po hitrem postopku sprejeli nekaj ukrepov, ki naj pomagajo k čim bolj pravični razdelitvi tega, kar nam po moralni pravici pripada. Besedo moralni uporabljamo zaradi tega, ker finančno naši osebni dohodki niso pokriti z dohodkom, višino pa reguliramo s tem, kar smatramo, da družbi damo, t. j. z vrednostjo naše realizacije.

Če sem odkrit bi dejal, da je po objavi podatkov, ki so potrebni za nadaljnji obračun osebnega dohodka, čutili precejšnje razočaranje. Nikakor nam ne gre iz spomina mesec avgust, ko smo ob maksimalni odsotnosti ustvarili skoraj rekordno vrednost realizacije. To pa je dalo tudi ustrezen rezultat pri osebnih dohodkih. Torej napravimo primerjavo za celo Železarno:

(Nadaljevanje na 4. strani)

Naša proizvodnja v I. dekadi novembra

Značilno za našo proizvodnjo v Železarni je v enakomernem delu prek celega meseca. Prvi dnevi so skoraj po pravilu v vseh obratih ostali brez blagovne proizvodnje, težnja naraščanja v odpravi pa se je povečevala, kolikor bolj se je bližal konec meseca. Taka dinamika ima sigurno škodljive posledice v zadnjih dnevih, ko se odprava v primerjavi z začetkom meseca poveča za dva do trikrat. Najprej so obremenjene prevozne kapacitete; špedicija dostikrat ne more zadovoljiti zahtev obratov, zlasti za specialne vozove (vagone s premično streho, »jabi« in »kamionišleperje«), ker je na prvem mestu izvoz.

Tako je valjarna 2400 zahtevala konec meseca oktobra 4 kamione (»šleperje«) za Korčulo; težava je v tem, da moraš take kamione naročiti 2 do 3 dni prej. Če v poprečju, poleg kamionskih prevozov, odpravimo v prvi dekadi iz Železarne do 25 vagonov dnevno, se nam ta odprava povzpne v zadnjih dneh tudi do 65 vagonov na dan. Temu vzporedno naraščajo reklamacije zaradi napak v dobavnih listih in zaradi nekvalitetnega materiala.

Zaradi povečanih količin se pomnožijo od dva do trikrat tudi vsi preizkusi na OTK, kar pa presega zmogljivost strojev in ljudi, ki so tam zaposleni. Nema lokrat pa se nam zgodi, da obrati v želji, da bi čim več odpravili, pošljejo material brez rezultatov mehanskih in drugih vrednosti; če se za tak material zahteva atest, običajno obvestimo kupca, material predisponiramo, v nasprotnem primeru pa dobimo reklamacijo.

UO in uprava podjetja sta seznanjena s temi problemi in zato sta pristopila k zasledovanju dekadnega izvrševanja skupne in blagovne proizvodnje. Na obrate je bil izvršen pritisk in upajmo, da je prva dekada novembra prelomnica bolj smotrnega dela v podjetju. Če primerjamo rezultate prve dekade tega meseca s preteklim primerjalnim obdobjem, so ohrabrujoči. Ti rezultati so v tesni zvezi s proizvodnjo v oktobru, ko je povečani dinamiki blagovne proizvodnje sledilo ustrezno povečanje tudi v skupni produkciji. V november smo startali z boljšim asortimentom in kar je najvažnejše, nismo znižali že tako nizkih zalog blokov in polfabrikata.

V prvi dekadi tega meseca je izvršitev v skupni proizvodnji 99,7% za celotno podjetje, v oktobru je bila 95,3%, ko smo mesec vseeno dobro zaključili. Prek plana so naredili: SM jeklarna, bluming valjarna, težka proga, valjarna žice Jesenice, valjarni debele in tanke pločevine; vse omenjene valjarne so prek plana tudi v vroče valjani proizvodnji. Blagovna proizvodnja ni sledila dinamiki skupne in je nižja za 3,1% od naših obvez. V prvi dekadi oktobra je bila celo 17,6% za planskimi obvezami.

Upam, da bodo obrati sledili povečanim naporom UO in uprave podjetja za enakomerno dinamiko proizvodnje prek celega meseca. S tem, ko hočemo izboljšati celotno naše poslovanje, bo njihova resnost največje jamstvo, da to uresničimo.

Rezultati v oktobru — spodbuda in poziv

V mesecu oktobru smo odpravili skoraj 30.000 ton gotove robe in fakturirali za 63,9 milijonov N din. Pri tem se zaloga polfabrikata ni bistveno zmanjšala, kar je znak, da smo toliko tudi proizvedli. Povečali smo odpravo v desetih mesecih na 264.300 ton in dosegli realizacijo 560 milijonov N din. V realizaciji zaostajamo še 3,7 milijonov v odnosu na letni plan.

Skrivnost za oktobrske rezultate je v tem, da je več obratov doseglo svoje nove rekorde. Tako je celokupna jeklarna proizvedla 38.600 ton jekla in se zelo približala poprečju 40.000 ton, ki jih predvidevamo kot poprečno mesečno proizvodnjo za prihodnje leto. Bluming je vložil prek 37.000 ton ingotov in izdelal 32.900 ton polizdelkov. Valjarna trakov je tudi dosegla nov rekord 11.500 ton proizvodov. Težka proga je z enoizmenskim sicer povečanim obratovanjem — dosegla 5.040 ton, lahke proge 3.800 ton s štirimi izmenami. Valjarna 1300 je odpravila 5.400 ton in elektroodni oddelek 939 ton gotove robe. Vsi ostali obrati so tudi imeli povečano proizvodnjo v odnosu na prejšnji mesec. Energijski, vzdrževalni in transportni oddelki pa so pomagali doseči te nove rekorde.

Res je, da smo imeli na razpolago 27 delovnih dni, vendar moramo poudariti in pohvaliti uspehe. Čeprav smo imeli kisikarno praktično pol meseca zaradi letne revizije izven obratovanja, pa tudi obratovanje povsod ni bilo popolnoma normalno, smo dosegli dobre rezultate.

Na osnovi gornjih rezultatov pričakujemo tudi boljše ekonomske pokazatelje, kakor tudi boljše osebne dohodke. Ne moremo pa ta mesec že računati, da bi končali brez izgube, ker je zato potrebnih nekaj ukrepov, ki jih morajo sprejeti zunanji dejavniki, v podjetju pa bi se vztrajno morali boriti za nasičenjce:

- Obseg proizvodnje dvigniti čim bližje projektiranim zmogljivostim, pri tem pa zlasti povezati osebne dohodke z realno možno proizvodnjo.

- Izplen dvigniti na predvideno vrednost ter enako povezovati normirani izplen z osebnimi dohodki.

- Še bolj skrbeti za izpolnjevanje dobavnih rokov, zlasti za čim hitrejšo izdobjavo zaostankov.

- Tehnologijo, ki je v glavnem osvojena, utrditi in doseči izpolnjevanje notranjih tehnoloških predpisov.

- Povečati količine kvalitetnih proizvodov, zlasti bi morali predhodni obrati razumeti potrebe končnih obratov za pravočasno izdobjavo dobrega polfabrikata tudi za težje vrste kvalitete.

- V zadnjih dveh mesecih kljub temu, da imamo manj delovnih dni, bomo morali stremeti in se prizadevati, da bo proizvodnja rasla z istim tempom, kot v mesecu oktobru.

Prepričan sem, da skoraj polovico naše izgube lahko rešimo oziroma zmanjšamo, če bomo vsi natančno in dosledno delali za osvojitve gornjih ciljev.

B. Homovec

4. seja DS livarne

V jeklolivarni bodo popravljali kokile

V soboto, 9. novembra je imel DS livarne 4. rednosejo. Obratovodja tov. Bertoncelj je delavskemu svetu posredoval precej obširno problematiko obrata. Poudaril je, da je bilo v tem letu precej bistvenih sprememb, ki so vplivale na izpolnjevanje proizvodnega načrta. Siva livarna je začela z normalnim obratovanjem šele v maju, vendar pa so imeli težave, ker niso mogli takoj dobiti iz drugih obratov izposojene delavce. V zadnjem obdobju so porasle potrebe po kokilah, saj martinarna potrebuje več kokil kot jih izdelamo. Tudi s kvaliteto kokil niso zadovoljni, ker gredo takoj v uporabo, biti pa bi morale naravno starane. Manjkajočo količino kokil bo naša martinarna morala dobiti iz Štor in Ilijaša.

Znano je, da je bilo treba spremeniti proizvodni načrt

jeklolivarne in vzporedno s tem tudi izvršiti kadrovske spremembe. Letošnji proizvodni načrt ne bo dosežen, ker je bil začetek normalnega obratovanja precej pozen. Za prihodnje leto je predvideno, da bo siva livarna izdelala 11.000 ton izdelkov, v kovinolitvarni pa bo treba popraviti plan, ker že sedaj izdelujejo kose z manjšo težo.

V poročilu obratovodje je bilo še rečeno, da bo treba zgraditi novo razbijalnico kokil. Že sedaj naj bi priučili dva delavca. V novi razbijalnici kokil nameravajo vpeljati delo samo na popolnanski in nočni izmeni. Tov. Verbič je že popravil pet kokil B8. Predlagano je bilo, da bi postopek pozneje ko bo rentabilen, uvedli kot redno delo. Nabaviti bo treba ustrezne naprave oz. stroje, dela, ki bi jih opravi-

li pri tem postopku, pa naj bi prevzelo vodstvo jeklolivarne. Z delom bi lahko začeli, ko bodo na razpolago prostori v sedanji hali valjarne žice na Jesenicah.

V drugem delu seje so največ govorili o kadrovskih vprašanjih. S to problematiko je člani DS seznanil predsednik kadrovske komisije. Delavski svet je sprejel tudi sklep s katerim se pridružuje stališču, ki so ga zavzeli v valjarni profilov in je bil objavljen v predzadnji številki Železarnja. V njihovem predlogu je rečeno, naj bi statut vseboval določilo, da bodo delavcem, ki ob integraciji ostanejo brez delovnih mest, zagotovljena ustrezna delovna mesta, delavcem, ki delajo več kot 15 let, pa zagotovljeni enaki osebni dohodki.

O ekonomskem položaju slovenskih železarn

(Nadaljevanje na 1. strani)

nelikvidnost in nenormalna višina dolgov kupcev,

- zakasnitev investicij zaradi neizvrševanja obvez jugoslovanske investicijske banke nasproti predvideni dinamiki ter

- pomanjkanje obratnih sredstev.

Delež akumulacije v celotnem dohodku je bil v materialu za izvajanje gospodarske reforme predviden za črno metalurgijo v višini 9,4%, dosežen pa je bil leta 1966 z 9%, medtem ko so vse ostale industrijske panoge predvideno višino občutno presegle (kovinska industrija od 3,4% na 13,4%, elektroindustrija od 1,6 na 12,6%).

Analiza ugotavlja da je vzroke za slabo poslovno stanje panoge nujno iskati tudi v cenah. Indeksi cen glavnih industrijskih panog, v decembru 1967, nasproti septembru 1965 (po reformi), kažejo povsod porast od 105 do 113, medtem ko v črni in barvni metalurgiji in industriji premoga in koksa ostajajo na 99.

V nadaljevanju dokument zbornice obravnava problem financiranja lastnega razvoja modernizacije železarn, ki bo pereč še do leta 1972, ko se predvideva, da bodo železarne lahko izvajale razširjeno reprodukcijo z lastnimi sredstvi. Analiza ugotavlja nadalje občuten padec deleža sredstev podjetij v celotnem dohodku v črni metalurgiji. Zaradi prevelikega uvoza izdelkov črne metalurgije niso bile zmogljivosti železarn v preteklosti v celoti izkoriščene. Pri uvozu je značilno, da je narasel uvoz s konver. tibilnega področja in da je delež uvoza v celotni razpoložljivi količini jekla v letu 1977 narasel na 41,5%, v letu 1966 pa je znašal 34%.

Slovenske železarne so se

morale, zaradi težav s plasmanom svojih proizvodov na domačem trgu, preusmeriti oz. povečati izvoz. Lani se je povečal za 28%, tendenca naraščanja pa je opazna tudi letos. V prvem polletju letos se je nasproti istemu obdobju lani povečal za 22%, v devetih mesecih pa za 24%. Železarne so v devetih mesecih letos povečale izvoz na konvertibilno področje za 73% in s tem dosegle tudi letošnji plan izvoza na to področje. Pri tem pa analiza poudarja, da izvoznikom povzroča precejšnjo izgubo visoka carinska zaščita oziroma depresirane cene pri izvozu in zato bi bilo nujno potrebno ustrezno stimulirati izvoz na to področje.

Značilno za črno metalurgijo v lanskem letu pa tudi v prvem polletju letos je poslabšanje ekonomičnosti poslovanja (za 8%). Iz analize je tudi razvidno, da je delež gospodarskih organizacij v družbenem proizvodu (celotni dohodek, minus porabljenega sredstva, plus amortizacija) nazadoval za 7% v prid družbenih davatev.

Kljub temu, da so železarne v prvem polletju letos izločile nekaj več denarja za amortizacijo (15% več kot v istem obdobju lani), se je akumulativnost zmanjšala za 25%, železarne pa niso ustvarile nobenega ostanka dohodka za sklade.

Pereč problem je tudi povečanje terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev. Lani so se terjatve nasproti letu 1966 povečale za 8%, obveznosti pa za 45%; v prvih šestih mesecih letos pa so se povečale terjatve do kupcev za 12%, obveznosti do dobaviteljev pa za 61%.

V prvih šestih mesecih so se skupne zaloge v črni metalurgiji nasproti prvemu polletju lani zmanjšali za 6%, od tega zaloge materiala in drobnega inventarja ter zaloge nedovršene proizvodnje za 12%. Porast (66%) pa kažejo zaloge gotovih izdelkov in trgovskega blaga kot posledica težav pri plasmanu teh izdelkov.

Lani so v prvem polletju poprečni mesečni osebni dohodki v črni metalurgiji znašali 866 N din, letos pa 857 N din ob 3% zmanjšanju števila zaposlenih; produktivnost dela (razmerje med ustvarjalnim družbenim proizvodom in številom zaposlenih delavcev), se je v primerjavnem obdobju zmanjšala za 23% (lani v prvem polletju je odpadlo na delavca 13.189 dinarjev družbenega proizvoda, letos pa le 10.218 dinarjev).

Analiza nadalje ugotavlja, da zaradi neizvrševanja obvez Jugoslovanske investicijske banke kasni rekonstrukcija železarn, zaradi česar so železarne dosegle nižjo realizacijo, medtem ko so obveznosti morale izvršiti (anuitete).

Upravni odbor Skupne rezerve gospodarskih organizacij SRS zaradi pomanjkanja denarja ni mogel odobriti železarnam zaželenih vsote za obratna sredstva, ki so v kroničnem pomanjkanju, razen tega pa je še ta kredit kratkoročen (do 31. marca 1969), namesto na 10 let kot so prosile železarne.

SANACIJSKI UKREPI

Gospodarska zbornica SRS ob koncu tega dela analize predlaga dvoje vrst ukrepov za sanacijo sedanjega stanja:

- sanacijski ukrepi železarn,

- družbeni sanacijski ukrepi.

Železarne so svoje interne sanacijske ukrepe (zaostritev normativov porabe proizvodnega in režijskega materiala, energije, delovnega časa, optimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti idr.) že sprejele, družbene sanacijske ukrepe pa analizirajo v dve vrsti:

1. Zvišanje cen izdelkov črne metalurgije za 4,8% (predlog ZJZ), s čemer bi železarne v letu 1969 končale poslovno leto brez izgube. Seveda pa bi s tem le trenutno sanirali železarne in so zato potrebni še drugi sanacijski ukrepi družbe.

2. Normalizirati roke odplačil za vse najete kredite za osnovna sredstva na najmanj 15 let in znižati obresti.

- Normalizirati roke odplačil za že najete in zahtevane nujno potrebne kredite za trajna obratna sredstva na najmanj 10 let in znižati obrestno stopnjo.

- Znižati stopnjo interkalarnih obrestij za najete kredite na največ 3%.

- Začasno odobriti možnost plačevanja obrestij za kredite osnovnih sredstev iz amortizacije (sistemsko vpr.).

- Povečati zaščitne carine za izdelke, ki jih v dovoljni količini in ustrezni kvaliteti izdelujejo železarne. Sedanja zaščita 9 — 11% je prenizka. Del povečane carine naj bi se koristil za kreditiranje razvoja črne metalurgije.

- Ustrezno stimulirati izvoz izdelkov železarn na konvertibilno področje.

- Začasno oprostiti podjetja črne metalurgije plačevanja prispevka za poslovni sklad v korist njihovih skladov.

- Znižati vodni prispevek železarn v skladu z njihovim finančnim stanjem.

- Vse vročitve za udeležbo pri kreditiranju investicij se naj uporabijo za znižanje dolgov.

- Začasno oprostiti železarne plačevanja prispevka za mestna zemljišča (dogovor posameznih železarn z njihovimi občinami).

(Iz gradiva oz. analize GOSPODARSKE ZBORNICE SRS — službe industrijskih svetov — EKONOMSKI POLOŽAJ ČRNE IN BARVASTE METALURGIJE SRS v I. POLLETJU 1968).

Potrošniški krediti in osebni dohodek

Različne oblike čezmernih zadolžitve niso ekonomsko opraviljive in koristne za nobeno družbo, pa tudi za našo ne. To stališče prav tako velja tudi za osnovno celico naše družbe — družino, ki je neposredni potrošnik. Prevelike zadolžitve prav gotovo negativno vplivajo na življenjsko raven prezadolženih potrošnikov, kar pa neugodno vpliva na celotno družbeno dejavnost le-teh in na njihovo okolico.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

(OKROŽNICA št. 25)

Deratizacija v obratih

Za preprečitev gospodarske, zdravstvene in materialne škode, ki jo v našem podjetju povzročajo podgane in drugi glodalci ter na podlagi 9. člena Temeljnega zakona o preprečevanju nalezljivih bolezni (Ur. list SFRJ št. 17/64), bo v našem podjetju izvedena deratizacija v dneh od 15. do vključno 18. novembra 1968.

Deratizacijo (zastrupljanje podgan in drugih glodalcev) bo izvedel pooblaščen zavod za deratizacijo, dezinfekcijo in dezinsekcijo »Kemocid« iz Slovenske Bistrice ob sodelovanju našega obratnega higienika.

Ob vsaki taki akciji morajo biti delavci seznanjeni z načinom dela, ker s tem preprečimo morebitna zastrupljanja ljudi in zagotovimo akciji čim večji uspeh.

Strogo je prepovedano dotikati se vab ali poginulih živali.

Odpadke jedi naj vsakdo odlaga v za to določene posode.

Cistilke po obratih, oddelkih, pisarnah, skladiščih in menzah ter kantinah naj v dneh akcije ne odstranjujejo postavljenih vab ali poginulih živali.

Postavljene vabe so močno strupene in življenjsko nevarne ljudem, domačim živalim in pticam, isto nevarnost predstavljajo poginule živali.

Strogo je prepovedano odnašanje vab.

Poginule živali bodo pobrali člani ekipe za izvedbo deratizacije.

Naprosamo obratovodje in ves vodilni in vodstveni kader, da omogočijo vstop ekipe v svoje obrate in skladišča v navzočnosti svojega zastopnika. Člane kolektiva prosimo, da seznanijo ekipo za deratizacijo o mestih, kjer je pogostejše videti podgane.

Vsi obrati naj seznanijo svoj kolektiv z namenom akcije in potrebnimi preventivnimi ukrepi s tem, da okrožnico objavijo na oglasnih deskah po obratih, ker le na ta način bo uspeh popoln in odklonjena možnost zastrupitve članov našega kolektiva.

Direktor ŽJ
mag. inž. Peter Kunc

DEŽURNA SLUŽBA TEHNIČNEGA SEKTORJA

v tednu od 15. do 22. 11. 1968

SOBOTA, 16. 11. od 20. do 8. ure: STANA ROMAN, šamotarna.

NEDELJA, 17. 11. od 8. do 20. ure: inž. BORIS BREGANT, strojno vzdrževanje.

NEDELJA, 17. 11. od 20. do 8. ure: PAVEL DEBELJAK, toplotna energija.

PONEDELJEK, 18. 11. od 20. do 8. ure: inž. JOŽE ARH, RO.

TOREK, 19. 11. od 20. do 8. ure: BORIS PUH, strojne delavnice.

SREDA, 20. 11. od 20. do 8. ure: inž. ANTON KOSELIJ, elektro vzdrževanje.

ČETRTEK, 21. 11. od 20. do 8. ure: JOŽE ŠLIBAR, transportna služba.

PETEK, 22. 11. od 20. do 8. ure: inž. STANE GRADIŠNIK, OTK.

Dežurni ima sedež v pisarni tajništva tehničnega direktorja, tel. 225 — ob odsotnosti kličite tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavimo na razglasnih deskah vseh vrtarjev. Tajništvo tehničnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Pri tem pa ti potencialni potrošniki nemalokrat z raznimi krediti spretno špekulirajo ali pa neodgovorno precenjujejo svojo kreditno sposobnost. To je sicer res njihova osebna zadeva, v katero se nima nihče pravice vmešavati, vendar pa le do neke meje. Če le-ti poskušajo prenesti posledice takega neodgovornega ravnanja na družbo, potem to ni več samo osebni problem, temveč družbeni — anomalija, proti kateri je treba ukrepati.

Takih posameznikov je precej tudi v delovni skupnosti Železarne. Ob izplačilu osebnih dohodkov se pritožujejo zaradi majhne kuverte, pri tem pa pozabijo povedati vsoto vseh mogočih odteglajev (predvsem kreditnih) in predujma, kar sploh ne štejejo za osebni dohodek. O tem je bilo že več napisanega v eni od prejšnjih števil Železarja. Omembe vredno je le še to, da taki neodgovorneži potem invenerirajo bodisi pri direktorju Železarne, bodisi na izvršnem odboru sindikata ali pa v svoji okolici pačijo dejansko sliko prejetih dohodkov, s tem pa pogostokrat ustvarjajo nezdružljivo vzdušje, kar posredno vpliva na proizvodne uspehe.

Za tako neodgovorno počet. je nosil del krivde tudi trgovska mreža, ki neglede na opozorila o zakonski preza-dolžitvi posameznikov še odobrava kredite.

Na ta problem je opozoril tudi IO sindikata, ki je v Železaru dne 23. 8. 1968 objavil sklep naslednje vsebine:

»Ker imamo v podjetju veliko takih delavcev, ki so v bankah in pri trgovskih podjetjih obremenjeni s posojili, bo izvršni odbor predlagal upravnemu odboru, da zadolžitve omeji. Znano je namreč, da nekateri člani kolektiva zaradi številnih posojil v izplačilnih kvartah prej-majo le še nekaj tisočakov.«

Seznanjen s tem problemom je direktor Železarne zahteval, da se proučijo pravni vidiki čezmernih zadolžitve in da se ustrezno ukrepa v okviru zakonskih možnosti, zlasti proti tistim, ki posredno povzročijo čezmerne zadolžitve, ne glede na zakonske predpise, ki to onemogočajo.

Predlog IO sindikata Železarne, da naj UO sprejme sklep o omejitvi potrošniških kreditov, je nesporečen, ker višino kreditov urejajo že zakonski predpisi, prav tako pa urejajo tudi dolžnost Železarne v zvezi z izplačili teh kreditov po oddelku za obračun osebnega dohodka. Zato je UO na svoj seji dne 5. 11. 1968 sprejel sklep, ki se dobesedno glasi:

»Opozarjajo se člani delovne skupnosti Železarne, da je na podlagi zakonskih predpisov dopustna zadolžitve s potrošniškimi krediti največ do ene tretjine čistega osebnega dohodka. Oddelek za obračun osebnega dohodka sme odtegovati od osebnega dohodka le do polovice čistega dohodka, če gre za preživninske terjatve, za vse

ostale terjatve, torej tudi za kredite, pa le do ene tretjine čistega osebnega dohodka. Zato je oddelek za obračun osebnega dohodka dolžan na ustrezen način opozoriti vsakega koristnika potrošniškega kredita kakor tudi ponudnika potrošniškega kredita na event. nedopustno že obstoječo prekomerno zadolžitve. V takih primerih naj oddelek za obračun osebnega dohodka odkloni izplačevanje kredita preko Železarne in kakršne koli manipulativne stroške v teh primerih. UO je mnenja, da so ti ukrepi nujni zaradi uveljavljanja internih predpisov kakor tudi zaradi zavarovanja osnovnega standarda delavcev, kar posredno vpliva tudi na proizvodne uspehe.«

Bistvo tega sklepa je, da bo v bodoče oddelek za obračun osebnega dohodka odklonjal izplačevanje kreditov za trgovsko mrežo, kolikor bodo odobreni krediti preseglili zakonsko dopustne zneske. S tem se sicer ne preprečuje čezmerne zadolžitve, vendar pa se doseže vsaj to, da bo član kolektiva prejel ob izplačilu večji del osebnega dohodka, potem pa je od njega odvisno, kako in za kaj ga bo potrošil. V takih primerih Železarna tudi ne bo nosila manipulativnih stroškov, ki nastajajo z odplačevanjem kreditov prek Železarne, ampak bo to stvar tistih, ki odobravajo kredite. Sami bodo tudi morali prevzeti riziko izterjanja tistih kreditov, ki so bili čezmerno odobreni v nasprotju z zakonskimi predpisi.

Zaradi jasnosti je treba poudariti, da na podlagi čl. 112 zakona o bankah in kreditnih poslih (Ur. l. SFRJ št. 12/65), obstoji zakonska obveza Železarne, da mora opravljati izplačevanje potrošniških kreditov svojih članov po svojem oddelku za obračun osebnega dohodka. To določilo se glasi:

»Če postavi tisti, ki daje potrošniški kredit, kot pogoj za kredit upravno izplačilno prepoved na osebni dohodek tistega, ki kredit jemlje, mora izplačevalec osebnih dohodkov upravno prepoved pravilno izvajati.«

Uredba o pogojih potrošniških kreditov (Ur. l. SFRJ št. 17/66 in Ur. l. SFRJ 23/68) pa določa višino potrošniških kreditov, ki jih smejo banke in trgovska podjetja odobriti. Potrošniku se sme odobriti potrošniški kredit le do ene tretjine čistega dohodka, pri čemer odobreni znesek ne sme presegati 1.000.000 S din z 8 % obrestmi.

Iz opisanega določila izhaja, da je vodstvo Železarne popolnoma upravičeno predlagalo UO, da sprejme sklep, s katerim se v bodoče preprečuje izplačevanje potrošniških kreditov prek oddelka za obračun osebnega dohodka, kadar gre za čezmerne zadolžitve, ki niso v skladu z zakonskimi predpisi. To stališče se naslanja tudi na čl. 85 temeljnega zakona o delovnih razmerjih, ki nedvoumno določa, do kod

sega obveza organov Železarne glede izplačevanja kreditov. Omenjeni člen pravi:

»Na osebni dohodek delavca je mogoče seči z izvršbo za poplačilo terjatve; pri tem se sme seči za terjatve iz naslova zakonite preživnine največ na polovico, za druge terjatve pa največ na tretjino čistega delavčevega osebnega dohodka.«

Železarna prav gotovo nima interesa, da bi tudi v bodoče kršila citirane predpise. Pri tem pa gre še za nekaj več kot samo za kršenje predpisov. Človek si pri današnjem razvoju in neprestanem naraščanju življenjskega standarda ob polnih trgovinah včasih zaželi več kot mu žep in družinske razmere dovoljujejo. To pa nekateri ponudniki kreditov ne glede na zakonske omejitve in vsa opozorila spetno izkoriščajo zaradi zadovoljitve lastnih velikih apetitov.

Sprejeti sklep UO tako ravnanje vsaj delno preprečuje ali pa ga otežuje, ker bo v bodoče vsak ponudnik kredita moral računati s tem, da bo sam nosil riziko izterjave kreditnih obveznosti, če ne bo upošteval opozoril organov Železarne v primerih, ko bi nadaljnje odobravanje kredita pomenilo čezmerno zadolžitve.

D.

V oktobru 70 poškodb

Služba za varstvo pri delu je ugotovila, da se je v oktobru poškodovalo na delovnih mestih 70 naših sodelavcev. V talilnicah je bilo 15 poškodb, zaradi katerih je bilo izgubljenih 218 delovnih dni, v valjarnah 27 poškodb in 467 izgubljenih delovnih dni, v predelovnih obratih 9 poškodb, 220 dni, strojno-energetskih obratih 5 poškodb — 251 dni, v upravnih službah ena poškodba in 56 dni ter GEŽ 3 poškodbe z 71 dnevi. Skupaj smo zaradi poškodb na delovnih mestih izgubili 1.283 dni.

Na poti na delo sta bili v oktobru dve poškodbi in sicer v strojno-energetskih obratih. Zaradi poškodb na poti je bilo izgubljenih v celoti 75 dni. Tu so všteti tudi izgubljeni dnevi v valjarnah in GEŽ še iz prejšnjih mesecev.

-or

Železarski globus

NEMSKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA — V železarni Eisenhüttenstadt je pričela obratovati nova hladna valjarna z letno proizvodno zmogljivostjo 600.000 ton hladno valjanih trakov. Proizvajala bo trake debele med 0,4 in 0,2 mm ter široke do 1,5 metra. Računajo, da bo ta valjarna krila večji del potreb te države po hladno valjanih trakovih.

Osební dohodki za mesec oktober

(Nadaljevanje s 1. strani)

	realizacija	opravljenih ur	realizacija N din/h	
avgust	61.823.45 N din	1.116.964	55.35	100.0
oktober	64.110.42 N din	1.204.858	53.20	96.0

Iz podatka je razvidno, da smo na enoto časa napravili manj kot v avgustu, zato je tudi razlika v tistem delu os. dohodka, ki ga dobimo direktno iz vrednosti odpremljene robe n. pr.:

	rezultat	osnovni OD v %	giblivi del	skupno v %	Index
avgust	100.00	100	59.26	159.26	100
september	96.00	102.4	50.95	153.35	96.3

Računica torej kaže, da nas absolutne številke lahko zelo varajo posebno še, če jih uporabljamo vsako zase,

Druga stran zelo dobre kuverte v avgustu pa izvira iz plačanih dopustov, za kar zbiramo sredstva prek vsega leta. Za primerjavo vzemimo še ta podatek:

	na račun dopusta izplačano	štev. ur plač. dop.	N din/h
avgust	1.576.171.74 N din	218.579	7.21
september	985.290.22 N din	123.547	7.98
oktober	721.752.78 N din	80.241	8.99

Torej če smo v avgustu k ustvarjenim osebnim dohodkom iz realizacije dodali še 85,5 milijona S din za plačane odsotnosti več kot v oktobru, je jasno od kod in zakaj razlika. V primerjavi z mesecem septembrom, ki nas je skoro spravil iz tira pa bodo oktobrski os. dohodki za okrog 7% večji, zaradi sprejetih popravkov, pa so se tudi v precejšnji meri izravnale razlike med delovnimi enotami.

Rezultati in primerjava s kategorizacijo za oktober ter za 10 mesecev letošnjega leta pa so sledeči:

Doseženi osebni dohodek na eno opravljeno uro v mesecu oktobru in v času od I.—X. 1968 v S din — neto

DE	doseženo v oktobru	pripada po kategoriz.	doseženo v času I.—X.	pripada po kategoriz.	štev. ur na os. I.—X.
Plavž	447.28	458.94	463.92	458.41	187.5
Martinarna	518.92	483.48	540.34	482.92	187.0
El. jeklarna	543.91	485.44	482.18	484.89	215.6
Samotarna	412.90	436.85	396.93	436.35	197.3
Livarne	503.07	465.81	471.30	465.28	196.0
Valj. Bela	568.71	490.35	522.81	489.79	218.5
Prof. valj.	487.95	444.21	473.58	443.70	208.9
Valj. 2400	487.13	466.30	449.08	465.77	210.8
Valj. 1300	443.51	445.20	438.47	444.68	205.9
Valj. žice	445.37	471.20	442.28	470.67	218.0
Jeklovlek	504.07	461.88	469.91	461.35	208.6
Strug. valj.	478.87	499.18	482.75	498.61	195.8
Valj. žice Bela	517.80	524.22	523.60	523.62	218.0
HVŽ	483.56	469.24	445.65	468.71	205.6
Zebljarna	498.92	455.99	464.46	455.47	201.8
Elektroodni	458.54	409.85	424.34	409.34	185.0
Stroj. del.	489.59	497.22	514.54	496.65	195.2
Stroj. vzdržev.	512.53*	524.71	511.47	524.10	197.7
Gradb. vzdržev.	464.90	489.37	507.23	488.80	195.2
Transport	461.03*	462.37	454.67	461.84	207.4
PIV	497.95	502.13	506.57	501.56	187.7
El. topl. energ.	509.74	518.82	516.06	518.22	210.1
Vzdrž. el. naprav	531.15	537.96	537.52	537.34	190.1
RTA	589.85	586.06	570.86	585.39	192.0
RO	666.21*	704.85	670.26	704.04	197.1
OTK	572.76	566.92	556.11	566.27	195.4
Upravne službe	523.19	556.12	527.39	555.49	202.7
Železarna:	490.84	490.84	490.28	490.28	200.0

Kot vsak mesec, tako je tudi v oktobru nekaj DE pri oblikovanju os. dohodkov zaostalo. Zvezdica v prvi koloni označuje, katere enote so v oktobru dobile posojilo, ki jih rešuje prevelikega zaostanka. Da pa ne bi imeli bralci vtisa, da se os. dohodek skozi posojila neupravičeno razmetava naj povem,

da je takšnih posojil okrog 9 milijonov S din mesečno ali 1% od skupnih os. dohodkov, pa še o teh posojilih bo DS ob koncu leta odločal ali jih morajo DE vrniti ali pa jim ostanejo kot dotacija. Medtem ko sta DE samotarna in stara valjarna žice skoro stalna koristnika posojil, pa nas ta mesec bolj za-

nima, kaj je z enotami, za katere je DS sprejel določene ukrepe.

Valjarna 1300 je ustvarila z lastnim formiranjem okrog 5 milijonov S din ali 10,8% več denarja kot v septembru. Ker je bilo potrošenih tudi ustrezno temu več ur, ji je manjkalo do poprečja 5,4 milijonov S din in je bila v skladu s sklepom DS izvršena ustrezna korekcija obračuna.

Za valjarno 2400 je bil sprejet nov cenik, ki temelji na številu izvaljanih plošč. Ker je enota že prvi mesec po uporabi novega cenika presegla podano maksimalno mejo (6000—7000 kos.) za 1211 plošč ali za 17,3% je ustvarila višek os. dohodkov v višini 1,4 milijonov S din, kar se ji po sklepu DS ne prizna. Vprašanje tu je verodostojnost osnovnih podatkov?

Strugarna valjev je imela korekcijo osnov prav v mesecu, ko se pojavlja največje število ur. Ker so osnove za bužetske delovne enote računane na 208 ur, v oktobru pa jih je bilo 216, je odstop do kategorizacije skoro enak

tež razliki, čeprav je enota s spremembo osnov (budžet in cenik) ustvarila v oktobru 1.181.000 S din več os. dohodka kot v septembru ali 1.027.800 več kot v avgustu. To pa pomeni premik ca. 15% kar bo brez dvoma prišlo do izraza v drugih mesecih, s čimer je podana možnost, da enota tudi pri normalnem 48-urnem tedniku doseže ustrezen nivo os. dohodkov.

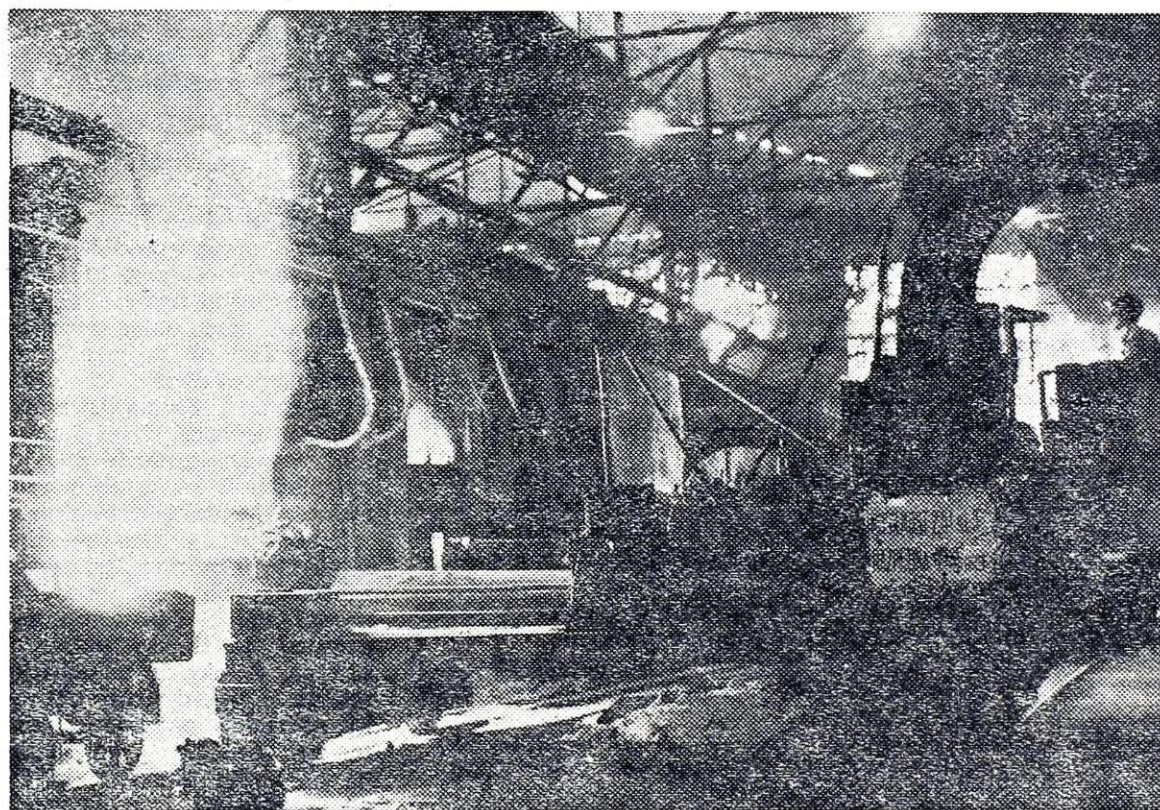
Dejansko nas najbolj preseneča rezultat v DE HVŽ. Z istim cenikom, ki je veljal že v avgustu in septembru, je enota dosegla v oktobru 12,5 milijonov ali 18% več osebnega dohodka kot v septembru ali 8,5 milijonov odnosno 11,5% več kot v avgustu. S tem je presegla kategorizacijo za 3%, medtem, ko je do poprečnega gibljivega dela Železarne manjkalo še 47.850 S din, kar je po sklepu DS, enota tudi dobila. Vse priznanje torej tistim, ki so dokazali, da se da z lastnim delom večkrat doseči to, kar pravzaprav zahtevaš od drugega.

Rezultat za strojno vzdrževanje je zaradi večjega

števila ur kot pa je normalno, pod istim vplivom kot velja to za strugarno valjev. Razlika je le v tem, da so strojne delavnice, s katerimi se primerja strojno vzdrževanje, ta mesec dosegle nižje formiranje. Ker pa imajo vzdrževalci boljši količnik po kategorizaciji, je bilo v skladu s sklepom DS, kot začasna rešitev, dodano posojilo v višini 3 mil. S din.

Kakor bodo bralci sami lahko presodili, je že v enomesečnem oblikovanju os. dohodkov vpletena vrsta dodatnih elementov, od katerih pa ima vsak svoj vzrok in specifično rešitev, ki pa vedno temelji na določenem sklepu ali ustaljenem načinu reševanja. Ko tako s težavo pridemo do rezultatov, pa se nam običajno pojavi še nekaj sklepov iz tistih enot, ki imajo rezerve, o koriščenju le-teh. Ker so to veljavni sklepi samoupravnih organov, jih moramo razumljivo izvršiti s čimer pa je težko dosežena izenačenost gibljivega dela, za tisti mesec že šla po vodi.

(SM)

Jeklarné so se v oktobru zelo približale 40.000 tonam mesečne proizvodnje

13. številka NOVIC v DE valjarna 1300

Rekordi in predvidevanja

V valjarni 1300 je bila v oktobru dosežena spet rekordna proizvodnja gotove robe. Rekordni uspeh so zabeležili tudi pri odpravi pločevine in menijo, da precej časa ne bodo mogli ponoviti uspehov iz prejšnjega meseca. Treba je omeniti še rekord pri doseženi finančni realizaciji. V adjustaji so že dosegli letni proizvodni načrt, pri tem pa je upoštevana tudi roba iz valjarne Bela. Računajo, da bo proga dosegla letošnji proizvodni načrt okrog 10. decembra, pocinkovalnica pa bo za-

radi dvoizmenskega obratovanja lahko do konca leta proizvodni načrt izpolnila le 95%.

V 13. številki Novic so objavljeni tudi drugi zanimivi podatki. Tako npr. ugotavljajo, da imajo spet več izmečka na progi, v primerjavi s prejšnjim mesecem kar za 2%. Menijo, da imajo še nekaj rezerv in da bo moral kolektiv vložiti precej napora za izboljšanje izpleta. V oktobru je bil namreč dosežen nižji izplel. Tudi s številom reklamacij niso zadovolj-

ni in menijo, da jih je preveč, čeprav po drugi strani ugotavljajo, da količine odpravljenih pločevine, ki so jo reklamirali kupci, niso velike. Ob koncu je še poročilo komisije, ki obravnava delovni staž s povečanjem. Komisija je v predlogu za popravek zakona upoštevala poleg ostalih delovnih enot še nekatera druga delovna mesta v pocinkovalnici in lužilnici I. O rešitvi predlogov, poslanih omenjeni komisiji, pa bodo člani kolektiva obveščeni.

-or

Kolektiv plinske in vodne energije na izletu

Člani kolektiva plinske in vodne energije smo bili na dvodnevnem izletu. Šestega novembra zjutraj smo se od peljali po alpski cesti prek Vršiča. Izgradnja te ceste je terjala 10.000 življenj ruskih vojnih ujetnikov. Cesta je bila tudi velikega strateškega pomena v bojih na Soški fronti.

Na Vršiču smo se okrepčali in nadaljevali pot po zvižugani cesti po dolini Soče. V Trenti smo si ogledali Kugyjev spomenik, v Kobaridu pa smo se ustavili ob spomeniku Simona Gregorčiča, goriškega slavčka. Obiskali smo tudi Hudičev most in trdnjavo poleg njega. Trdnjava je bila za tiste čase nepremagljiva. Zgrajena je bila leta 1881 v času Avstro-Ogrske. V tem kraju je izgubilo življenje več tisoč slovenskih fantov, ki so se borili za Avstro-Ogrsko. Ogledali smo si tudi spomenik padlim borcem na Goriškem med NOB.

V Dobravi smo imeli kosi-
lo in ogled vinske kleti. Tam
pridelujejo znana goriška vi-
na: merlot in rebulo. Nada-
ljevali smo pot v Novo Go-
rico, ki se je razvila v dveh
desetletjih v lepo in urejeno
mesto. Tam nas je čakala ve-
čerja, razvedrilo in počitek.
Nekateri so si ogledali tudi
Staro Gorico.

Franc Tepina upokojen

Naš sodelavec Franc Tepina, vodja finančne operative na gospodarsko-računskemu sektorju že leto dni ne prihaja v službo. Sredi dela ga je namreč zatekla bolezen, ki ga je toliko ovirala, da se je moral z 31. oktobrom letos upokojiti. Tov. Tepina je prav gotovo eden izmed tistih, ki zelo dobro pozna ekonomiko gospodarjenja v našem podjetju, saj je vsa leta nazaj z izredno pozornostjo sledil razvoju dogodkov in sodeloval pri oblikovanju politike. Kot izreden poznavalec razmer je na osnovi bogatih izkušenj znal svetovati in tudi poiskati najboljše pot za reševanje dostikrat tudi zelo zapletenih problemov. Mnogo let se je tov. Tepina ukvarjal tudi s problematiko naše občine. Je dolgoletni predsednik sveta za družbeni plan in finance, razen tega pa je bil tudi odbornik skupščine občine Jesenice v mandatih dobah od 1952 do 1963. Vse to pomeni, da je bil v minulih povojnih letih skoraj vedno prisoten pri obravnavanju številnih gospodarskih in družbenih problemov v občini in Železarni. S svojo preudarnostjo in strokovnim znanjem je pripomogel, da smo gospodarske probleme reševali v prid jesenjski delovni skupnosti.

Za ves njegov trud smo mu hvaležni, prav tako pa mu želimo hitrega okrevanja.

Naslednji dan smo se odpeljali na znano turistično postojanko Kekec, od koder se vidi daleč naokrog po Go. riškem, tja do morja, če je lepo vreme. Nadaljevali smo pot v Cerkno in naprej do partizanske bolnišnice Franje, ki je bila varno zaklonišče ranjenim partizanom od decembra leta 1943 do osvoboditve. V tem obdobju se je v njej zdravilo 522 ranje-

Vsem upokojenecem valiarne 1300

V soboto, 16. novembra, ob 17. uri popoldan bo v zgornjih prostorih Kazine redni letni občni zbor sindikalne organizacije valjarne 1300. Sindikalni odbor vabi poleg članov kolektiva tudi vse dolgoletne sodelavce, ki so bili zaposleni v valjarni tanke pločevine in so že upokojeni. Sindikalni odbor želi seznaniti tudi upokojene njihovega obrata s sedanjo problematiko. Ob tej priložnosti bodo

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1

Okvara električnega motorja v valjarni 1300

Iz valjarne 1300 smo prejeli poročilo, da je v torek na dopoldanski izmeni prišlo do večje okvare elektromotorja na duo ogrođju. Zaradi tega so morali spremeniti program valjanja in sicer tako, da bodo najprej valjali na trio ogrođju, nato bodo premestili elektromotor iz trio ogrođja na duo ogrođje, s tem pa omogočili končno valjanje pločevine na obeh duo ogrođjih, v kolikor bo zamenjava elektromotorja sploh možna. Med tem časom pa bodo elektromotor, ki je okvarjen poskušali popraviti doma.

nih partizanov. Barake še danes spominjajo na trpljenje in hrabrost naših ljudi v boju za lepšo in boljšo prihodnost delovnega ljudstva.

Povratek prek Škofje Loke in Vrbe — Prešernovega rojstnega kraja — do Jesenic je minil zelo hitro. Na izletu nas je bilo 39. Obisk v te kraje je bil za vsakega člana nepozabno doživetje in razvedrilo.

Marjan Svetina

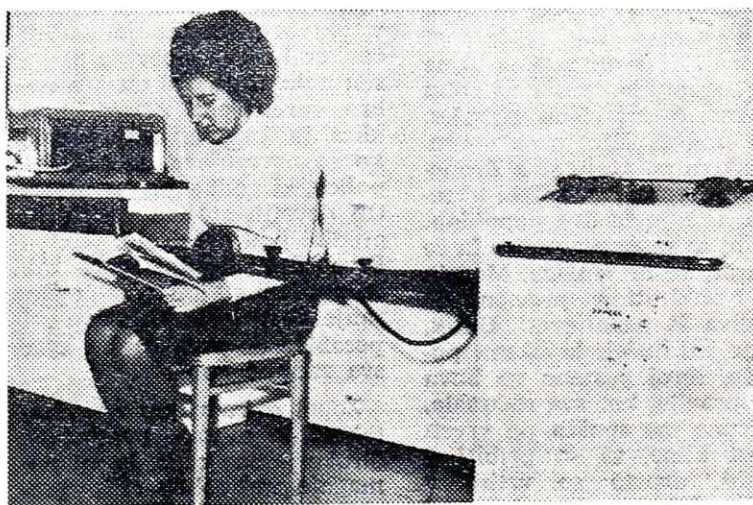
oživelji spomini na prejšnja leta, ko so bili v obratu mnogo težji delovni pogoji kot danes, toda kljub temu so bili ob prizadevanju vseh zaposlenih doseženi lepi delovni uspehi. Prav tako želi sindikalni odbor, da bi letošnji občni zbor potekal v prijetnem tovarištvu skupaj s sodelavci, ki so ves svoj trud, po drugi strani pa tudi znanje prispevali v dobro svojega obrata in celotne Železarnice.

Na poti v službo je umrl

Naš sodelavec Franc Smolej, 58, s težke proge, se je v nedeljo zjutraj namenil v službo. Kakih 200 metrov od doma pa se je zgrudil in bil takoj mrtev.

Pokojni Franc Smolej je bil zaposlen v valjarnah profilov kot ogrevalca skoraj 30 let, samo nekaj mesecev pa mu je manjkalo do polne 40-letne zaposlitve v železarni in upokojitve.

Fizioterapija v Železarni ima vedno dosti pacientov. Na sliki sodelavko obsevajo z UKV žarki

Sodobna vrednotenja službe civilne obrambe

VSE DOKLER NE BO VOJNA NEVARNOST
ODSTRANJENA, BO MORALA VSAKA DRŽA-
VA POSKRBE TI ZA ZAŠČITO PREBIVALSTVA
PRED NEVARNOSTJO...

TITO

Prvič v zgodovini človeštva kaže, da je možno obdobje trajnega miru. Preden bo nastopila ter se utrdila nova doba, bo treba premagati nevarne preizkušnje prehodnega obdobja. To obdobje lahko traja več let, Vse dokler bo trajalo, bo mir v nevarnosti. Še celo takrat, ko bo mir utrjen, bo uporaba jedrske energije pomenila nenehno nevarnost. Potrebno je ugotoviti ali bodo narodi v tem prehodnem obdobju mirnega in varnega življenja lahko ostali brez zaščite pred nevarnostjo jedrskega orožja. Četudi je ta zaščita le delna, nas resnica, da se celotni nevarnosti ne moremo izogniti, ne sme zapeljati tako daleč, da bi smatrali zaščitne ukrepe za nekoristne. Ali naj se zato odrečemo vsem pripravam, krepitevi organizacijskih oblik, ukrepom nudenja prve pomoči, zakloniščem in materialnim sredstvom, ki naj služijo za varnost civilnega prebivalstva?

Ne, takega pojmovanja ne moremo in ne smemo sprejeti, kajti dobro izvedena organizacija civilne zaščite lahko reši 50 do 75 odstotkov ljudi, katerih obstoj bi bil v nevarnosti.

Torej, če je v nevarnosti milijon ljudi, jih lahko z dobro organizacijo rešimo polovico ali celo tričetrt milijona. Visoke cene, ki jo zahteva ta obramba, ni mogoče primerjati z množico človeških življenj, ki bi bila brez nje ogrožena.

Dokler ko obstajala možnost izbruha vojne, toliko časa po potrebna služba civilne obrambe. Zaščito prebivalstva za primer vojne je potrebno brezpogojno pripraviti, ne glede na materialne izdatke.

Spričo nevarnosti in velike rušilne moči jedrskega orožja zahtevajo obrambeni ukrepi visoke denarne izdatke. Sistematično je potrebno izdelati plan evakuacije, način alarmiranja, precizirati način dela gasilske, sanitetne, razkuževalne in službe prve pomoči; dalje osvajati načine ugotavljanja (detekcije) radioaktivnega sevanja in indikacije (razpoznavne) vojnih strupov.

Izdatki za vse to trenutno niso rentabilni, vsi pa želimo, da bi ostali za vedno nekoristni. Krediti, namenjeni v ta namen, ne pomenijo brez soglasja vseh državljanov nič; ali rečeno drugače, brez soglasja vseh državljanov ni civilne obrambe. Tako soglasje je nujno potrebno tudi za angažiranje ljudi v posameznih službah civilne obrambe. Velik del enot naj sestavljajo prostovoljci. Prostovoljna osnova ne more obroditi sadov, če večina ljudi ne smatra civilne obrambe za nujno potrebno in osebno dolžnost.

Mnogi ljudje vidijo dokaz bojevitnega duha v preprosti resnici, če se kdo zanima za možne posledice bodočega vojnega spopada. Takšno pojmovanje pa je nesmiselno in celo paradokсно, kadar se nanaša na civilno obrambo, vendar to mnenje obstaja tudi pri nas. Lahko rečemo, da takšno pojmovanje ni v skladu z družbeno stvarnostjo in več škodi, kot pa koristi.

Ravnodušni ljudje so hujši kot nasprotniki. Pri-
znati je treba, da je k tej ravnodušnosti v mnogočem
prispevala konspiracija, ki je do pred kratkim obda-
jala priprave in delo v strokovnih službah civilne
obrambe.

Razen tega se pojavlja tudi bojazen, da bodo obsežne priprave — te pa morajo biti obsežne, ker bi sicer nič ne koristile — ustvarile vtis, da je vojna neizogibna.

Nevarnost bodoče jedrske vojne je realna, zato imajo državljani pravico spoznati resnico. Ta resnica pa istočasno vsebuje tudi realne možnosti obrambe, posebno izven ožjega področja eksplozije jedrskega orožja.

Državljanji se zavarujejo proti požaru, proti nesrečam itd., ker ne želijo, da bi se jim pripetila katera koli izmed teh nezgod. Prav tako nihče ne želi vojne, zato je potrebno ukreniti vse potrebno za obrambo. Civilna obramba je torej neke vrste zavarovanje proti vojni nevarnosti. **Zavarovalnino** plačujemo, čeprav želimo, da bi nikoli ne bilo treba uporabiti varnostnih ukrepov civilne obrambe.

Pomen organizacijske sposobnosti in uspešnosti posameznih služb civilne obrambe pri elementarnih nesrečah (poplave, potresi, požari) se je pokazal pred nedavnim v Skopju, Zagrebu, Celju in Mariboru. To, kar je pokazala civilna obramba ob teh katastrofah, je za široko javnost najboljša propaganda pripravljene civilne obrambe.

(Nadaljevanje)

[illegible]

Pevci železarji za 100-letnico Železarne

Kakor obč. zveza za telesno kulturo Jesenice, je tudi pevski zbor JEKLAR jeseniške Železarnе že izdelal okvirni program prireditev v počastitev 100-letnice Železarnе. Pevci — železarji so na zadnjem sestanku sklenili, da bodo v tekočem letu dostudirali predvideni program udarnih, umetnih in narodnih pesmi in prirejali v priložnost, za jeseniške železarje jubilejnem letu, koncerte v vseh krajih občine, kjer žive naši železarji. Prvi koncert naj bi bil že januarja za jeseniško mladino, te-

mu pa bi sledilo gostovanje na Hrušici, v Zirovnici, na Dovjem, v Martuljku, Kranjski gori in drugod. Zbor ima v programu tudi gostovanje v Storah, kjer bi priredil koncert štorskim železarjem.

Poleg sodelovanja na osrednji proslavi pri izvajanju skupnega programa združenih pevskih zborov, pa bo priredil zbor železarjev prihodnjo jesen na Jesenicah jubilejni koncert, na katerem bi sodelovali tudi pevci iz Beljaka in Pontebe, nato pa bi koncert ponovili v Beljaku in v Trbižu. Zbor, ki

šteje že 40 pevcev, je predložil okvirni program dela za prihodnje leto izvršnemu odboru sindikata železarne Jesenice, v okviru katerega deluje. Ko bo leta potrjen in sprejet pravilnik o patronatu Železarne nad pihalnim orkestrom in pevskim zborom, bodo izdelali točen program prireditev. Porast števila pevcev in delovanje zbora jamčita, da bo zbor štel ob proslavljanju 100-letnice naše Železarne 50 pevcev in da bo tudi dvignil svojo kvaliteto.

U.

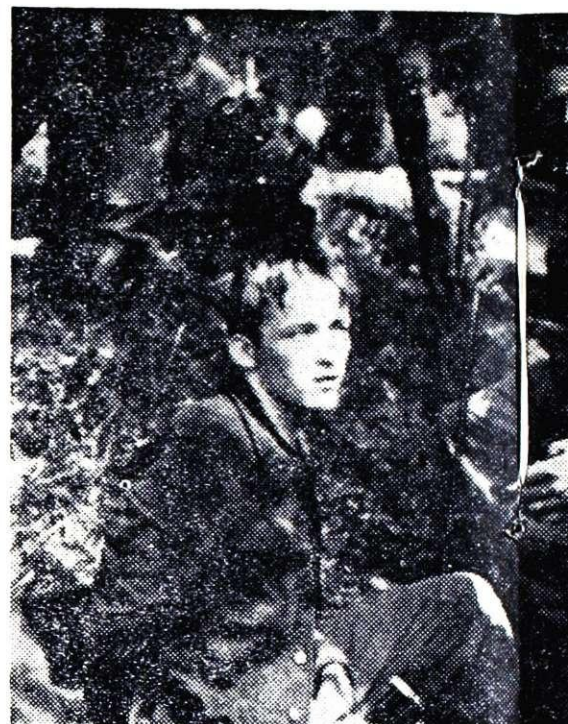
Srečanje borcev prostovolj- cev za se- verne meje v Mariboru

Štiriindvajsetega novembra se bodo srečali v Mariboru na slavnostnem zborovanju preživeli prostovoljci borci za severno mejo 1918/19 iz vse Slovenije. Prišli bodo z vseh strani naše ožje domovine, da tu praznujejo 50-letnico bojov za severno mejo. Tam se bodo zbrali danes že zelo osiveli ljudje, ki so pred 50. leti nesebično sodelovali pri obrambi naših severnih meja. Prvič po dolgih letih se bodo res množično sestali in marsikdo bo tu našel tovariše, ki jih morda vsa ta dolga leta ni videl.

Tudi občinski odbor Zveze prostov. borcev za severno mejo 1918/19 na Jesenicah se prizadeva, da bi se čim več članov in njihovih družinskih članov udeležilo tega zborovanja. Članstvo organizacije na našem območju se je v zadnjem času precej povečalo, ker so se prijavili številni prostovoljci, kateri do sedaj niso bili člani in to predvsem iz radovljiške občine. Odbor je obvestil vse

poverjenike v zgornjesavski dolini in nekatere iz občine Radovljica, da zbirajo prijave za udeležbo. Organizatorji pričakujejo veliko prijav, pri čemer tega, da je vožnja z železnico od Ljubljane do Maribora brezplačna za vse člane in tudi za ožje družinske člane. Na povratni vožnji z železnico pa bodo udeleženci imeli 50 % popu-

sta. Seveda m
s seboj članski
pa potrdilo o
čian organiza
vlak iz Ljublja
t. m. ob 7.30
Maribora ob 10
v Ljubljano o
Popust na žele
ljane velja le z
zacije Zveze
borcev, medter

Objavljamo tretjo nepojasnjeno sliko, ki jo hrani
gibanje in NOB. Tudi v tem primeru gre za u
sporočite našemu uredništvu (telef. ŽJ 483 ali 4
HVALA.

Obiskali smo Ježkovega očeta

31. oktobra smo učenci — predstavniki osnovne šole Koroška Bela obiskali očeta Jožeta Zupana — Ježka. Pionirski odred naše šole se imenuje po tem hrabrem mladincu, ki je daroval življenje za našo svobodo. Njegovega očeta pa obiščemo vsako leto dvakrat.

Ko smo šli proti njegove-
mu domu, nas je opazil in
nam prišel takoj naproti. Ko
nam je stisnil roko, smo ve-
deli, da nas je pričakoval.
Sam pa je rekel: »Sai sem

vedel, da boste prišli.«

Zadnjič smo ga obiskali v bolnici. Bil je zelo bolan, zato smo bili sedaj zelo veseli da se je pozdravil. Ko nas je peljal v hišo, smo videli, da je spominsko ploščo svojega sina očistil in okrasil z jesenskimi cvetjem. V sobi smo posedli za mizo in tam nam je tudi postregel. Razvil se je prisrčen pogovor. Kako prijetno ga je bilo poslušati. Pripovedoval nam je o njegovem Ježku, ko je bil še naših let, takrat pa ne bilo

pri nas hudo, ker je našo
zemljo tlačil okupator.

Zanimal se je za naše učne
uspehe in nam obljubil, če
mu bo zdravje dopuščalo, da
nas bo vse prišel obiskat v
šolo.

Prisrčno smo se poslovili in topli stisk roke nam je govoril: »Nasvidenje, kmalu spet pridite.« Prišli bomo.

Neda Karba
8. a razred
osnovna šola
Koroška Bela

Klavdij pravi, da sta se z Zvonetom prek najtežjih mest bolj pregoljufala, kot preplezala

Poema smelosti in poguma

(Nadaljevanje in konec)

Celo uro se mučim pod streho in poskušam na vse načine priti prek. Noge mi nihajo v stremenih in mi udarjajo pod strop, ko se v vodoravnem položaju stegujem na rob strehe, kjer mi uspe po dolgem naprežanju pribiti dober klin. Pogled čez rob strehe ni prav nič spodbuden. Poč se tu razširi, navadnih klinov tu ne morem uporabiti. Potrebne so mi široke lesene zagozde, ki pa jih nimava s seboj. Poizkušam z malimi specialnimi klini, ki primejo komaj nekaj centrimetrov. Tenke poči dobesedno našpikam z njimi. Kline previdno obremenjujem, toda kaj pomaga, ko cela teža z nahrbtnikom vred visi na njih. Previdno se dvigam nad rob strehe in hočem zabiti nov klin. V trenutku se znajdem v zraku. Kaj pa je spet to, mi šine v misel. Dva klina sta se izpulila, le oni na robu še drži. Sedaj visim v zraku, dva metra nižje in se vrtim. V takem položaju se z Zvonekom posvetujeva, kaj bi ukrenila. Ura je že dve popoldan. Da bi ta manevar ponovila še enkrat, se ne izplača. Morala bi bivakirati v previsu, če misliva še nadaljevati. Umik, to je zaključek kratkega posveta, torej s steno ne bova še opravila, kot sva računala.

Zvone me spušča po vrhove skozi kline, ki so pribiti v strehi, prosto se vrtim v zraku dober meter stran od stene, dokler ne pristanem na 30 m niže ležeči polici. Nato

se še sam spusti do mene. Na vrat in nos jo popihava spet po polici ven iz stene. Za drugič se je treba bolj opremiti z lesenimi zagodbami in s klini za široke razpoke. Nekoliko potrta jo odkuriva domov. Toda to ni bil poraz, to je le spoštljiv umik pred goro, ki pa je včasih pametnejši. Ob priliki se vrneva, nalogo je treba izpeljati do konca.

Rešitev problema 29. 10. 1967
Trije tedni minejo, ko je

tikale, ter počasi s pomočjo klinov premagujem previsno steno. Deset metrov nad streho je edino primerno mesto za varovanje. Razpok tu ni. Le široka poč vodi navzgor pod veliko streho, ki štrli ven iz stene dobre tri metre. V široko poč zabijem dve zagozdi, na katere se pripnem, da lahko varujem prijatelja. Zvone-tu zakličem, da lahko prične. »Grem«, sledi odgovor. Vrvi sta napeti kot struni. Zvone ima v strehi težko delo. Pri

Klavdij Mlekuž

Mojstranška »direttissima« v stenarjevem trikotu

spet vreme ugodno za plezanje. To je že zadnja nedelja v oktobru. Danes je zadnji čas, če hočeva smer še to jesen dokončati. Takrat sva dobro opremljena z različnimi klini in lesenimi zagodbami, ko se navezujeva na začetku police, ki vodi v osrčje stene. Ob devetih stojiva na široki gredini pod previsnim delom. Prve dve dolžini vrvi sta opremljeni s klini, zato je plezanje dosti lažje. Celi dve uri porabiva do prve strehe, kjer sva zadnjič končala.

Zopet se zagrizem v streho. tokrat jo moram premagati. Široke lesene zagozde mi pomagajo prek roba strehe v previsno steno, ki se dviga nad njo. Stena me neusmiljeno tišči v zrak. Visim onstran ver-

vsakem klinu, ki ga izpne, ga stena zaradi previsnosti odbija. Oskrbovalna vrv, ki jo imam pripeto ob pasu, visi prosto v zraku. Zvone je zelo zadihani, ko se prikaže čez rob strehe. Nato pleza dalje do mene, ki visim pripet na steno, noge mi nihajo v stremenih. Po kratkem počitku prevzame vodstvo, ter nadaljuje naravnost navzgor proti strehi, ki se dviga nad nama. Ure minevajo, treba je samo naprej, če hočeva še danes priti iz stene. Povratek bi bil tu skoraj nemogoč, kajti spust po vrvi bi se končal v zraku. Stena je tu zelo previsna. Pot je odprta samo navzgor.

Zvone pleza poč, uporablja vse mogoče načine plezalne tehnike. Tu pride do izraza

plezalčeva zna-
včasih se je tr-
kih mest bolj-
kot pa plezati.
opazovati okoli-
zaposlen z vrvi
prijateljeva pov-
in popuščam.
metrov vrvi sk-
visi Zvone v za-
ko streho. Ured-
vališče ter stoj-
Vrv je kmalu
plezam, hitim
da. Ura se že n-
popoldne. Pol-
sva zopet skup-
stora, da bi lah-
zato mora Zvon-
strehe. Zopet
in kladiva. Vot-
jatelja, ki vjav-
strehi, to bo o-
so težave. Km-
izpred oči čez
Samo še po-
zgoraj. Vrv teče
kline, to je zna-
zgoraj lažja. Ko
plezam dalje. Na
pogledam navz-
na vrv visi pri-
nekaj metrov p-
Pogled se mi u-
boko spodaj na
nižje. Nekdo j-
Vpije. Po glasu
je to Franci. P-
dat, kako je z
mu, da bova v-
nes iz stene, ka-
se že izkopala.
vzgor je stena z
Ura je štiri
sediva na pol-
nim črnim pas-
zerva jagodov-
nama zopet vr-
sušeno grlo. Že
nič zaužila.
Treba je nap-

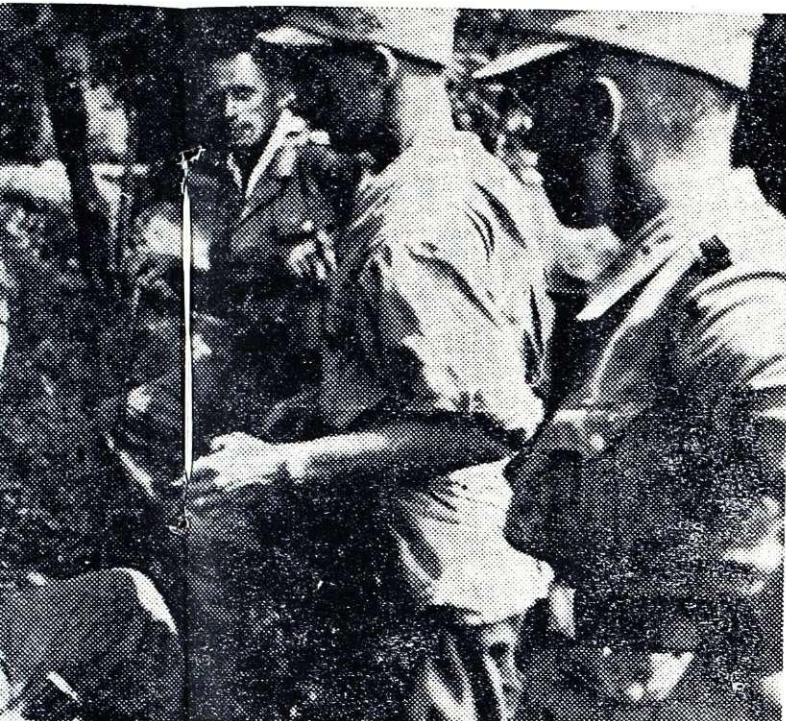
sta. Seveda mora imeti vsak s seboj člansko izkaznico ali pa potrdilo odbora, da je član organizacije. Poseben vlak iz Ljubljane odhaja 24. t. m. ob 7.30 in se vrača iz Maribora ob 16. uri ter pride v Ljubljano okoli 18.30 ure. Popust na železnici do Ljubljane velja le za člane organizacije Zveze prostovoljcev borcev, medtem ko družinski

člani lahko koristijo povratno karto.

Rok za prijavo je sicer doleten do 16. t. m., vendar se v skrajnem primeru podaljša še za kakšen dan.

Člani organizacije naj se prijavijo odbornikom ali pisмено na naslov tajnika: Srečko Šorli, Blejska Dobrava 10.

SS

Jeno sliko, ki jo hrani naš tehniški muzej, oddelek za delavsko primeru gre za ujetega partizana. Vse kar veste o sliki, prosimo u (telef. ZJ 483 ali 484) ali tehniškemu muzeju (tel. ZJ 428 ali 430).

plezalčeva znajdljivost, kajti včasih se je treba prek težkih mest bolj pregoljufati, kot pa pletati. Nimam časa opazovati koliko. Preveč sem zaposlen z vrvmi, ki jih na prijateljeva povelja napenjam in popuščam. Ko preteče 20 metrov vrvi skozi moje dlani, visi Zvone v zajedi pod veliko streho. Uredi viseče varovališče ter stoji v stremenih. Vrv je kmalu napeta. Zopet plezam, hitim kolikor se le da. Ura se že nagiba v pozno popoldne. Pol ure mine, ko sva zopet skupaj. Tu ni prostora, da bi lahko plezal dalje, zato mora Zvone naprej prek strehe. Zopet pesem klinov in kladi. Fotografiram prijatelja, ki izvaja akrobacije v strehi, to bo dokaz, kakšne so težave. Kmalu mi izginje izpred oči čez rob strehe. Samo še potelja prihajajo od zgoraj. Vrv teče hitreje skozi kline, to je znak, da je stena zgoraj lažja. Ko je konec vrvi, plezam dalje. Na robu strehe pogledam nizdol. Oskrbovalna vrv visi prosto v zraku, nekaj metrov proč od stene. Pogled se mi ustavi šele globoko spodaj na melišču 500 m nižje. Nekdo je pod steno. Vpije. Po glasu ugotovim, da je to Franci. Prišel je pogledat, kako je z nama. Poveva mu, da bova verjetno še članes iz stene, kajti sedaj sva se že izkopala iz težav. Navzgor je stena znatno lažja. Ura je štiri popoldan, ko sediva na polici nad previsnim črnim pasom stene. Konzerva jagodovega kompota nama zopet vrne slino v izsušeno grlo. Že cel dan nisva nič zaužila. Treba je naprej, kajti noč

bo kmalu tu. Na polici postavliva še skalnega možica in že plezava dalje. Dva raztežaja četrte, mestoma pete težavne stopnje morava še premagati, da stojiva na dnu velikega kamina, ki vodi proti vrhu. Hitiva kolikor je le mogoče. Plezanje je tu prava pesem v nasprotju s previsnim delom, za katerega sva porabila celih sedem ur. Menjaje se v vodstvu plezava proti vzhodu trikotnika. Mrak je hitrejši od naju. Vedno temneje postaja. Kmalu je kljub jasnemu dnevu tema. Po občutku plezava dalje. Ob šestih izplezam na greben vrh trikota. Zvone že v temi pripleza do mene. Dosegla sva najin cilj. Vesela sva, da bi zavriskala. Toda preveč sva utrujena. Plezalo ropotijo zmečeva na kup. Seževa po kruhu, salami in siru. Vse nama tekne. Cel dan sva plezala, za hrano ni bilo časa.

Noč je neverjetno tiha. Gorska pokrajina je spokojna. Dolina Vrat nima nikjer nobene luči, le daleč tam na koncu, v Mojstrani, utripljejo drobne lučke.

Tam nekje za Karavankami postaja svetlo. Žareča krogla se dviga izza obzorja. Mesec vzhaja, svetil nama bo ob povratku v dolino.

Nahrbtnika postaneta spet težka, ko natrpava vanju vso plezalno opremo. Pot naju vodi proti vrhu Stenarja. Hitiva nato proti stenarskim vratcem in prek Rušja v dolino. Preveč sva utrujena, da bi mislila na doživetje, ki je ostalo za nama. Vračava se zopet v dolino. Jutri naučaka spet enoličnost vsakdanjega življenja.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

45

Po bogatih, uvezenih čipkah, se spomni, da se je prav ta zdela najlepša.

Tudi sedaj bi jo rada videla, ko jo bo razgrnila in napela voda.

A kaj ko nič ne vidi!

In prav tako ne čuti ničesar v prstih, ki jih ji lomi krč, da mora proti svoji volji potegniti roke iz vode kakor danes že nešteto krat.

Tudi sedaj hoče za trenutek odložiti kombinežo, toda roke so prazne.

Kriknila bi. A krič ji zastane v grlu.

Kombineže ni! Ni dragocenega kosa perila! Zaman brede z rokami potopljenimi do ramen v ledeno vodo, po izplakovalnem koritu. Brede in tipa od odtoka navzgor.

Toda lepega kosa perila ni! Odnese ga je tok...

»Joj, jaz, nesrečnica!« grabi Ano obup, ker sluti, da ji Kumrova izgube dragocene kombineže ne bo odpustila.

S to slutnjo v sebi si zadene poslednje, najtežje breme današnjega dne na glavo. Na smrt potrta in utrujena odtava proti tovarniškim vilam, skritim v dolinskem gozdiču.

»Gospa, nesreča, velika nesreča,« pove, kaj se ji je zgodilo.

»Kaj, kombinežo? Mojo najljubšo kombinežo odnesla voda?« se, kakor da bi igrala na sokolskem odru, prime za glavo Kumrova.

»Zal, gospa,« Ana sklanja glavo.

»Lažeš! Lažeš! Ukradla si jo! Skrila si jo! Po žandarje pošljem!« grozi Kumrova.

»Verjemite mi, gospa! Roke so mi otrpnile! Krč

SIVO MESTO

me je grabil! Niti čutila nisem,« ponavlja Ana, kako je prišlo do nesreče.

»Potem mi boš plačala! Razumeš? Plačala!«

Ana molči, ker ve, da za tako perilo ne bo imela nikoli denarja.

»Ali sploh veš, koliko stane?«

Kako naj bi Ana vedela? Nikoli si ne ogleduje dragih stvari.

»Imaš... imaš petsto dinarjev?«

»Petsto dinarjev? Toliko?« ji Ana ne verjame.

»Petsto! Petsto dinarjev mi boš plačala,« govori Kumrova z natakarsko nesramnostjo, ne da bi zardela, čeprav je povečala resnično ceno za dva in polkrat.

»Petsto dinarjev?« je Ana skoro brez glasu. »Toliko denarja skupaj že deset let nisem imela.«

»Me nič ne briga! Plačala boš!«

»Ne bom zmogla!«

»Ne boš zmogla?« prešine Kumrovo misel, da bi lahko Ano spremenila v brezplačno deklo. »Potem mi jih boš odslužila! Petdesetkrat, vsak teden enkrat skozi vse leto mi boš hodila prat in delat ali pa te postavim pred sodišče in v ječo! Razumeš?«

»Razumem,« pritrdi Ana, Kumrovi pa njena beseda ne zadošča. Ukaže ji, naj stopi z njo v kuhinjo. Potem vzame listek in napiše nanj Anin dolg in način odplačevanja.

»Preberi in podpiši!« pomoli Ani v roke pero. Ne zmeni se za Anino solzo, ki kane na list. »Podpiši!« ponovi.

In Ana podpiše s peresnikom, težkim kakor drevo, svoje ime in priimek.

»Tako! Zdaj pojdi! A danes teden, da te vidim ob osmih zjutraj tu!«

»A današnji zaslužek? Tega bi mi lahko že odpisali od dolga!«

»Kaaaj? Ta je na račun obresti! Da, na račun obresti, razen, če mi jutri prineseš petsto din, pet stotakov in mi poravnas celoten dolg!«

Prinesla bi jih! Vrgla bi jih v Kumrovkin obraz, ko bi le mogla!

A jih nima in morala jih bo odslužiti! Petdeset dni dela bo izgubila za ta, nesrečni dolg...

»O ljudje, ki ne veste, kaj je za človeka, odvisnega od slabo plačanega priložnostnega dela, petdeset dni neplačanega dela, tega ne boste nikoli do kraja občutili, pa imejte še tako človeško čuteče srce!«

Tako bi priložnostna perica Ana najraje kriknila slehernemu na svoji poti proti domu. To je najbolj težka in mučna pot v njenem življenju. Najraje bi se ustavila in umrla. Ne bi rada stopila pred sina in mu povedala, kaj je z današnjim dnem zaslužila, a mu bo morala.

»Petdeset dni neplačanega dela!« mu bo rekla.

Ali ni to huje kakor ječa?

Huje kakor prisilno delo?

»Petdeset dni?« si ponavlja in se bolna in na smrt utrujena opoteka proti domu.

Večer se zaganja vanjo kakor pobesnel pes.

»Kaj bo rekel Tine?«

S tem vprašanjem pritava Ana do kolibe.

»Tine... Tine... Tine...« sope brez glasu in skuša odpreti vrata.

A vrata so zaprta. Na njeno trkanje se nihče ne oglasi. Zato seže z roko pod prag, a toliko, da se zaradi bolečine, ki jo zaskeli v križu, ne zvije in ne vrže na tla.

Ključ je res pod pragom.

Je šel? Jo išče?

Tako se Ana, nesrečna zaradi današnjega dne, vprašuje, ker Tineta ni doma.

Morda je bolje tako?

»Petsto dinarjev?«

To bi bil tudi za Tineta udarec!

»Bolje, da molčim! Fant še ni zdrav. Bolan je,« govori v temo kljub trganju v križu in kolkih, kljub bolečinam v prsih in vročini, ki se spreminja v mrz, da ji šklepetajo zobje. Misli na Tineto bolezen, kakor da še ne čuti, da je sama bolna, hudo bolna. Tudi utrujenosti ne čuti, čeprav ji je utrujenost razbolela vse telo. Vse, kar jo boli, je samo obup, črn, morilski obup. In vse, kar si še želi, je smrt, odrešilna smrt. »Smrt je edina dobrot, ki mi jo še more dati življenje,« si govori, ko odloži pleč in si slači mokro delovno haljo. Potem leže. »Zaprta bom oči in umrla. Potem bo konec trpljenja. Konec vsega!« si šepeta.

A Tine? Kaj bo s Tinetom? Naj mu zapusti današnji nesrečni dolg?

Ne tega ne sme! Toliko časa naj jo usoda še pusti živeti, da bo lahko odslužila svojo nesrečo...

»Da, samo toliko časa še! Samo še petdeset tednov...«

Zato mora zaspiti. Zato se mora spočiti. Svoje delo, ki ga dolguje Kumrovi, brezčutnici, kakor je brezčuten ves svet, mora opraviti.

Kumrovi? Ne, zanjo bi ne mignila niti s prstom! Ta dolg dolguje Tinetu, da ga ne bo nosil na svojih plečih.

»Da, Tinetu in ne Kumrovi,« si ponavlja, dokler je ne zmoti šum, kakor da se kolibi bližajo koraki. »Tine?« prisluškuje.

Ne, ni Tine. Zunaj plahuta samo veter. Ana ga posluša, dokler ne zatisne oči.

V kolibi tiktaka ura. Potem pa se nihalo ustavi in tiktakanje umolkne. Nihče (ne Ana, ne Tine) ni danes potegnil uteži. Slišati je samo Anino hropenje. A še to je tako slabotno, da ga dušita do neslišnosti plahutanje vetra in brnenje tovarniškega hrupa z one strani reke.

Ko bi kdo ta trenutek stopil v kolibo in zagledal na postelji senco Aninega telesa, bi mislil, da tam leži mrtič...

Seja odbora za odkup Finžgarjeve rojstne hiše

Pretekli petek je predsednik Janez Svoboda sklical peto sejo odbora za odkup Finžgarjeve rojstne hiše v Doslovičah. Na seji so bili tudi predstavniki Društva slovenskih pisateljev, akademik France Bevk, predstavnica Etnografskega muzeja iz Ljubljane Ivanka Šarf in predstavnica Zavoda za spomeniško varstvo iz Kranja Olga Zupan. Najprej je predsednik Svoboda poročal o delu odbora med obema sejama. Odbor je doslej naredil izredno veliko, saj je rojstna hiša pisatelja Finžgarja vključno s pripadajočim gospodarskim poslopjem, kozolcem in zemljiščem v izmeri 273 kvadratnih metrov odkupljena in že plačana z zneskom 60.000 N din. Poudaril je tudi, da prodajalec hiše Jože Knafelj več kot zadovoljivo izpolnjuje svoje pogodbeno obveznosti in da bo nova hiša, v katero se bo vselil, verjetno končana še pred pogodbenim rokom in tako lahko računamo, da bomo imeli v prihodnjem letu več kot tri mesece časa za dela, ki bodo potrebna pri obnovi hiše. To pa pomeni, da bo potrebno imeti v januarju 1969 že izdelan temeljit in podroben načrt za obnovo dela pri pisateljevi hiši in za notranjo ureditev, da bo odbor potem lahko pravočasno zagotovil oziroma dobil izvajalce in material.

V nadaljevanju je Janez Svoboda govoril o dosedanjem poteku zbiranja denarja za odkup in ureditev pisateljeve rojstne hiše. Doslej je bilo zbranih 65.337,23 N din od tega so največ, to je 51 %, prispevale osnovne šole, srednje in poklicne šole 15 %, izredno malo pa so prispevale

delovne organizacije in sicer 9% in še od tega eno tretjino jeseniška železarna. Poudaril je izredno razumevanje založbe Mladinska knjiga iz Ljubljane, ki je brezplačno v dvo. barvnem tisku natisnila odkupne bloke in okrožnice, natisnjene na slovensko javnost in s tem izredno veliko prispevala za odkup. Tudi Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice daje znaten prispevek k odkupu s tem, ko krije vse režijske stroške, to je poštnino, papir, potne stroške in drugo. Letos je akcija nekoliko zastala in važna bodoča naloga odbora bo da z zbiranjem denarja nadaljuje in da tudi z osebnimi stiki v delovnih organizacijah zbere čim več denarja. Delo odbora je precej podpiralo tudi lokalno in republiško časopisje in radio, kar pričakujemo tudi v bodoče. Svoje poročilo je predsednik zaključil z navedbo bodočih nalog odbora, ki so poleg zbiranja denarja še v veliki odgovornosti in prizadevanju, da bo hiša in notranjost urejena kar najbolj strokovno, pri čemer je treba prositi za sodelovanje tudi ugledne republiške strokovnjake in da bo zbranega dovolj etnografskega in drugega gradiva za notranjo ureditev hiše.

Uvodnemu poročilu je sledilo še podrobno finančno poročilo, iz katerega je razvidno, da je odbor doslej dobil iz osnovnih šol 102 prispevka, iz srednjih in poklicnih šol 33 prispevkov, iz delovnih organizacij 22, iz organizacij in društev 20 in od posameznikov 71 prispevkov v skupnem znesku 65.337,23 N dinarjev. V finančnem poročilu

so bili tudi vsi darovalci navedeni po vrstnem redu. Oba poročila sta bila odbornikom in gostom izročena tudi v pisani obliki.

Uvodnim poročilom je sledila izredno kvalitetna razprava, ki bo odboru zelo koristno vodilo pri njegovem nadaljnjem delu. Akademik France Bevk je pozdravil delo odbora in zagotovil strokovno pomoč tudi Društva slovenskih pisateljev in Akademije znanosti in umetnosti. Sodelovanje sta zagotovila tudi Etnografski muzej Slovenije in Zavod za spomeniško varstvo iz Kranja, prosila pa bodo še Gorenjski muzej iz Kranja. Predstavniki vseh teh zavodov in predstavnikov odbora za odkup se bodo v drugi polovici novembra sestali v Ljubljani, kjer se bodo dogovorili za koncept preureditve pisateljeve hiše in za način notranje ureditve. Pri tem je bilo poudarjeno, da bo potrebno zelo paziti na notranjo ureditev hiše, pri čemer naj bi izhajali iz stališča, da naj bo pisateljeva hiša literarno zgodovinski muzej s poudarkom na pisatelju, ali z drugimi besedami, v hiši naj bo prikazana Finžgarjeva doba, njegovo življenje in delo.

Pri urejanju zunanosti pa bo potrebno misliti tudi na ustrezno počivališče, ker bodo hišo obiskovale tudi večje skupine, ki ne bodo mogle hkrati ogledovati muzej, nadalje bo potrebno urediti sanitarije, potrebna parkirišča in drugo. Navzoči so bili mnogi, da na nobenem območju ni skonstruirana taka množica kulturnih, zgodovinskih, literarnih, umetnostnih, etnografskih in drugih spo-

menikov, kakor ravno na tem območju od Žirovnice do Begunj. Pri večini teh spomenikov pa so neurejeni pristopi, ni ustreznih parkirišč, niti ustreznih okrepčevalnic in kar je za masovne obiske potrebno. Sklenili so, da bodo o vsem dosedanjem delu obvestili tudi predstavnike Skupščine občine Jesenice in priporočili, da skupaj s sedanjimi radovljiško občino naredita dolgoročni načrt za ureditev tega območja s potrebno komunikacijsko povezanostjo, parkirišči, smerni-

ki in drugim, kar je za večje obiske potrebno. Prav pa bi bilo, da bi se pri urejanju vseh teh vprašanj še bolj angažirala tudi krajevna skupnost v Žirovnici s svojim turističnim društvom, pa tudi drugi. Ko bo vse to urejeno, bo ta bazen prav gotovo predstavljal enega najbolj obiskanih predelov na našem območju, to pa pomeni izredno velik prispevek k razvoju turizma. Izredno kvalitetno sejo so zaključili z veliko vneto, da se ta vprašanja čimprej in čimbolje uresničijo.

Lep uspeh naših pevcev v Braniku

V nedeljo popoldan se je v Braniku pri Novi Gorici zbralo okrog 130 pevcev iz petih pevskih zborov. Koncertni program, ki je trajal polduro, je poslušalo okrog 400 ljudi, saj je bila dvorana združenega doma napolnjena do zadnjega kotička.

Vsak od petih zborov je zapel po tri ali štiri pesmi, nato pa so združeni pevski zbori pod vodstvom dirigenta pevskega zbora Vesna iz Križa pri Trstu zapeli delavski pozdrav ter himno XIV. divizije. Zaradi velikega navdušenja poslusalcev v dvorani so morali pevci drugo pesem tudi ponoviti.

Združeni moški pevski zbor, ki ga sestavljajo pevci iz Javornika, Žirovnice in Jesenic, je samostojno zapel naslednje tri pesmi: Rada Simonitija ŽELJA, Emila Adamiča SERENADA in Bojana Adamiča MAMICA MOJA. Zborovodja prof. Milko Skoberne ter solisti Tonček Dolar, Jaka Jerša in Jože Legat so poželi velik aplavz navdušenih poslusalcev. Kljub temu, da je bil to prvi nastop naših pevcev v takem sestavu in da je bilo za pripravo na razpolago le nekaj tednov, so naši pevci dobili prav dobro oceno.

Zlasti so njihov nastop ugodno ocenili člani pevskega zbora VESNA iz Križa pri Trstu.

Po koncertnem programu je bil v klubskih prostorih združenega doma razgovor s pevovodji ter predstavniki pevskih zborov. Največ so govorili o izdelavi poslovnika ter o finančnih vprašanjih, ki tarejo zlasti pevske zbornice v našem mestu. Dogovorjeno je bilo, da bosta v letu 1969 izjemno kar dve prireditvi, ko se bodo srečali pevci petih oz. šestih pevskih zborov. V počastitev 50-letnice KPJ bo v delavskem domu v Trbovljah v aprilu organizirano prvo srečanje, v avgustu pa pri nas na Javorniku, ko bomo praznovali stoletnico železarne.

Razen tega so pevci iz Križa pri Trstu sprejeli tudi vabilo, da se predstavijo na Javorniku. Po vsej verjetnosti, kot je povedal pevovodja tega zbora, bodo peli skupaj s pevskim zborom prosvetnega društva Jezero iz Doberdoba. Celotna prireditev v Braniku je bila posneta na magnetofonske trakove in jo bodo predvajali v oddajah radia Koper.

Na prireditvi, ki je bila organizirana v počastitev 20-letnice osvoboditve Primorske, so sodelovali naslednji pevski zbori: PD Jezero iz Doberdoba, VESNA iz Križa pri Trstu, Svoboda II. Trbovlje, Branik in združeni pevski zbor iz Javornika.

Ob zaključku omenjenega razgovora je predsednik Prosvetnega društva Franc Zgonik iz Branika tov. Kodrič povedal, da tako velike prireditve še ne pomnijo. Srečanje petih pevskih zborov pa pomeni prijetno osvežitev za kulturno-prosvetno dejavnost in še posebej za zborovsko petje pri njih. Prav gotovo bo nedeljsko gostovanje v Braniku spodbuda zborovodju prof. Skobernetu in njegovim pevcem nadaljnje delo. Vsi se namreč zavedajo, da imajo pred seboj še precej kvalitetnih nastopov v okviru združenega pevskega zbora, ki prav sedaj dobiva svoj status in organizacijske oblike.

Stane Torkar

-or

Izgubljena proizvodnja zaradi okvare poševnega dvigala

Petega novembra je na poševnem dvigalu plavža št. 2 nastala večja okvara. Pretrgala se je nosilna žična vrvi »mačka«, tako da je »mačka« prosto padla z vrha plavža, sama košara za zasipanje pa je ostala na vrhu. Zaradi te okvare je plavž miroval 52 ur, izpad proizvodnje pa je 500 ton gradiva. Vzrok pretrga žične vrvi je zelo skrivnosten, ker je bil verjetno podoben vzroku tudi dan prej na poševnem dvigalu plavža št. 1, kjer pa ni prišlo do pretrga žične vrvi, ampak samo do poškodbe ohišja motorja za pogon bobna. Pentlja, ki se je naredila na žični vrvi »mačka«, se je zapela za nosilni obroč motorja ter ga odtrgala. Pri poznejšem pregledu žične vrvi ni bilo opaziti nikakršne poškodbe. Po pregledu žične vrvi na plavžu št. 1 smo pričeli razmišljati, kako bi preprečili ponovitev take okvare, ki bi lahko imela enake posledice kot so bile drugi dan na plavžu št. 2.

Dogovorili smo se, da bomo takoj izdelali napravo, ki

bo v ponovnem primeru preprečevanja vrvi izklopila motor in tako preprečila nadaljnje odvijanje vrvi na bobnu. Med tem dogovorom se je na plavžu št. 2 odtrgala vrvi. Pri pregledu pretrgane vrvi smo opazili, da je bila vrvi povožena in s tem tako poškodovana, da se je pretrgala. Ta okvara na vrvi je lahko nastala že prej, lahko pa tik pred pretrgom. Žične vrvi zaradi važnosti tedensko pregledujemo ter jih zamenjamo takoj, ko je na tekoči meter pretrganih 16 žic. Seveda pa pri pregledu ne moremo ugotavljati, če je vrvi natrgana v notranjosti, vendar takega primera do sedaj ni bilo. Življenjska doba teh vrvi je približno 10 do 12 mesecev. Seveda jih pa tudi zamenjamo včasih prej, posebno če se preveč pretegnejo, kar se vidi pri samem delu.

Žična vrvi je bila v obratovanju osem mesecev in je bila pregledana 30. oktobra, ter ni kazala znakov poškodbe. Da bi nastala okvara čimprej popravili, smo organizirali delo montažne skupine

na dve dni, tako da so delali neprekinjeno. Tudi strojne delavnice so delo na popravilu konstrukcije »mačke« organizirale neprekinjeno. Vendar zaradi obsežnega dela na tej okvari kljub prizadevanju vseh delavcev nismo uspeli zmanjšati zastaja plavža. Sama »mačka«, kakor tudi poškodovani deli vodil, so bili montirani v štiridesetih urah, vendar se je pri poizkusnem pogonu »mačke« pokazalo, da moramo poravnati še tračnice in vodila, ker jih je »mačka« pri iztiranju poškodovala. Zaradi tega se je tudi zastoj plavža podaljšal. Kljub temu, da nismo uspeli okvare popraviti v zaželenem času, lahko rečemo, da so vsi delavci pokazali vso voljo in pridnost, da bi zmanjšali zastoj.

Da bi v bodoče preprečili take okvare, bomo poleg namestitve naprave za izključitev motorjev morali paziti, da ne bo med vložkom raznih vrvi ali žic, ki lahko povzročijo takšne okvare. Posebno pa bo potrebno paziti pri zlaganju ostružkov v plavže, kajti v teh se največkrat

lahko najde žica ali krajša žična vrvi, katero mlin za ostružke ne pretrga. Pri takih okvarah nastane poleg zastojev in materialne škode lahko večja nevarnost, zato bodo na to morali bolj paziti tako proizvajalci kot vzdrževalci. Sedanji način dela ni najboljši, saj nimamo na teh dvigalih stalno prisotnih ljudi. Ko sem bil v Franciji na praksi, sem videl, da imajo tam na vsakem dvigalu delavce, ki se menjajo na delovnem mestu in tako dvigalo stalno kontrolirajo. To je zelo pomembno, ker lahko opazi vsako najmanjšo napako in jo sporoči vzdrževalcem. Pri našem načinu dela to ni mogoče, ker sta tako vozač vsipnega voza kakor tudi strojnik, ki ima na skrbi oba dvigala, lahko izven območja dvigal. V primeru, da nastane zaradi zadržanja košare na vrhu peči sunek na žični vrvi, tega nihče ne opazi, če ni slučajno pod dvigalom ali v strojnici. Seveda je pri nas tak način dela upeljan že od samega začetka obratovanja plavžev.

6. povečano stopnjo predelave jekla znotraj združenega podjetja,

7. povečanje proizvodnje gotovega blaga in s tem razširitev baze za razvoj kovinske predelovalne industrije na Slovenskem.

Realizacija integralnega razvojnega programa slovenskega jeklarstva je odvisna:

— predvsem od organizacije, uspešnejšega obvladovanja tehnologije in višjih kvalitativnih dosežkov delovnih skupnosti posameznih železarn,

— od pomoči zunanjih faktorjev, da se izboljša finančni položaj, predvsem v kritičnem obdobju do leta 1972.

Tabelarni pregled tab. VIII/7 priložen elaboratu, je izdelan s predpostavko:

— sedanjih pogojev, odplačevanja dolgoročnih investicijskih kreditov za osnovna in obratna sredstva,

— da se v smislu sklenjenega dogovora s SGB anuitete pri KBH začnejo odplačevati leta 1971. Do tega termina pa se v letih 1969, 1970 in 1971 vplača skupno 81.930.000 N din v obliki odplačila za zmanjšanje glavnice,

— da bodo za naložbe za osnovna sredstva odobreni dodatni bančni in komercialni krediti v višini 138 milij. din,

— da bodo podjetju odobreni dodatni krediti za trajna obratna sredstva v višini 230 milij. din z dinamiko koriščenja od leta 1968—1973.

Pod tako predpostavko obračuna kaže, da se bo v letih od 1969 do 1971 pojavil primanjkljaj v višini 35.281.000 din. Pokrivanje tega primanjkljaja bi bilo možno s tem, da se v teh letih zmanjša obveznost predčasnega vplačila za znižanje glavnice za to vsoto, to je od 81.930.000 N din na 46.649.000 N din.

Poleg tega je treba upoštevati, da prognoza poslovanja v letošnjem letu kaže, da bodo vse tri železarne poslovno leto 1968 zaključile z izgubo v višini 40 milij. din. Za pokrivanje te izgube bi bil potreben dodatni sanacijski kredit.

Iz povedanega se jasno vidi, da bo do leta 1972 pri železarnah SR Slovenije tudi ob racionalnejšem poslovanju v tem obdobju neobhodno potrebno posredovanje družbe.

Sedanja pozornost za reševanje problematike slovenske črne metalurgije ni zadostna za realizacijo integralnega razvojnega programa.

1. KBHL se pri dajanju letnih tranš za rekonstrukcijo podjetij po 47. natečaju omejuje le na samofinanciranje; to je na usklajenost tranš z vplačili železarn.

Ker je finančni položaj železarn težaven, se s tem avtomatsko omejujejo investicijske naložbe ter podaljšuje rok izgradnje, predviden v integralnem razvojnem programu.

2. Nerešeno je ostalo pokrivanje primanjkljaja v kritičnih letih do leta 1972 oziroma odobritev olajšav, ki naj izboljšajo položaj železarn SR Slovenije in celotne jugoslovanske črne metalurgije.

Olajšave bi morale vsebovati zmanjšanje družbenih dajatev za povečanje dohodka v delovnih organizacijah in podaljšanje odplačilnih rokov investicijskih kreditov.

3. Zavedamo se, da je v Sloveniji stalno prisoten dvom, ali nam je jeklarska industrija sploh potrebna. Ta dvom ima svojo osnovo prvo v prepričanju, da relativno malih investicijskih sredstev ni pametno nalogati v črno metalurgijo, temveč tja, kjer se denar hitreje obrača, drugo v ugodnostih, ki jih predelovalni industriji prinašajo depresirane cene uvoznega materiala.

Zavedati se je treba, ne samo da železarne poleg neposredno zaposlenih omogočajo še dvakrat širšemu krogu dohodek, temveč tudi dejstva, da prispevajo znaten del pri izboljševanju zunanjetrgovinske bilance. Res je, da slovenska industrija še ni zadosti navezana na oskrbovanje iz železarn. Jesenice, Ravne in Store, pa vendar bo letos vrednost plasiranega blaga znašala okrog 25 milij. dolarjev. Če k temu prištejemo še izvoz, bodo železarne blagovni bilanci v SRS prispevale okrog 30 milij. dolarjev.

S pravilno zasnovanim konceptom razvoja gospodarstva, dolgoročnimi pogodbami in drugimi prijemi bomo v bodoče morali razširiti krog potrošnikov, ki bodo bazirali na izdelkih kvalitetnih in plemenitih jekel na Slovenskem. S tem se bo vloga železarn še znatno razširila. Pri vladi in drugih predstavniških organih, asociacijah pa tudi pri družbeno političnih organizacijah bo zato moralo prevladati prehodno stališče glede obstoja in razvoja slovenskih železarn.

Integralni razvojni program slovenskih železarn

II. del

III. Dodatno potrebna dopolnilna investicijska vlaganja združenega podjetja

Tehnični del elaborata o zasnovi integracije slovenskih železarn obravnava predvsem uskladitev in specializacijo proizvodnje posameznih železarn v okviru združenega podjetja. Kot izhodišče temu služi sedanje stanje z upoštevanjem določenih korektur in časovnih premikov na področju razširitve in modernizacije proizvodnih zmogljivosti po že odobrenih investicijskih programih kakor tudi koncentracija proizvodnje določenih izdelkov v enem podjetju.

Za doseg popolne celovitosti, specializacije proizvodnje in čim večje ekonomičnosti poslovanja dokumentira elaborat o zasnovi integracije potrebo določenih dodatnih investicijskih naložb v osnovna sredstva v skupni višini 138 milij. N din. Od tega odpade:

— na železarno Jesenice	80.000.000 N din
— na železarno Ravne	40.000.000 N din
— na železarno Store	18.000.000 N din
— Skupaj	138.000.000 N din

Globalni opis teh, dodatno potrebnih novih vlaganj v osnovna sredstva, je podan v naslednjih odstavkih, sumarna specifikacija po objektih z aproksimativno predračunsko vrednostjo pa v tabelarnih pregledih elaborata.

1. Železarna Jesenice

1.1 Aglomeracija

Za nemoteno obratovanje aglomeracije je potrebna dodatna čistilna naprava za odvodne pline, ker sedanje ne ustrezajo zakonskim predpisom, ki se zahtevajo od naprav za odpravevanje.

1.2 Plavž

Glede na kapacitete aglomeracije in predvideno bodočo gradnjo konvertorjev (II. faza) je potrebno rekonstruirati enega od obstoječih plavžev na volumen 500 m³. Kapaciteta tega rekonstruiranega plavža bi v celoti krila potrebe železarne po surovem železu kot vložku za sedanjo jeklarne. Po kasnejši rekonstrukciji jeklarne, to je s prehodom na proizvodnjo jekla po kisikovem postopku v konvertorjih, bi povečane potrebe po grodlju kril drugi plavž. Potrebna investicijska vlaganja se nanašajo na rekonstrukcijo plavža samega, ureditev transportnih naprav ter predelavo žlindre.

1.3 Valjarna žice

Z dograditvijo proge 250 Ø za tretjo žilo v valjarni žice, se povečuje kapaciteta valjarne na 150.000 t. Za proizvodnjo lahkih profilov v valjarni žice so potrebne za proge 320 Ø škarje in hladilna miza. S prenosom proizvodnje lahkih profilov Ø 18 do 28 se bo opustila njihova proizvodnja na stari lahki progi (Javornik), ki je že v celoti dotrajana. Del potrebne opreme kot npr. navijalci z elektroopremo, je že vključen v dosedanja rekonstrukciji valjarne žice.

1.4 Žičarna

Za povečanje kapacitet žičarne, predvsem v fini in tanki žici, ter za nujno razširitev asortimenta, je potrebno dopolniti obstoječo opremo, to je z vlečnimi stroji, ravnalnimi in ostalimi adjustažnimi stroji, kot so stroji za koničenje, linija za pobakranje in pocinkanje ter zvonaste žarilne peči.

1.5 Elektrooddelek

Povečana rast potrošnje zahteva tudi povečanje obsega proizvodnje elektrod na 20.000 t

letno, za kar je potrebno zgraditi novo linijo za oplasčenje in sušenje.

Pri vseh zgoraj navedenih napravah so zapadeni tudi k objektom spadajoči energetski agregati.

2. Železarna Ravne

2.1 Jeklarna

V jeklarni predvidene dopolnitve služijo v prvi vrsti izboljšanje tehnologije proizvodnje ter vzporedno s tem tudi povečanju kapacitet obstoječih agregatov za proizvodnjo jekla ob sočasnem znižanju proizvodnih stroškov.

Degazacijska naprava za odplinjevanje tekočega jekla v ponvici omogoča znižanje vsebnosti vodika in kisika v jeklu. Zlasti vodik je eden od najbolj škodljivih jeklo spremljajočih elementov, ki povzroča medkristalne napetosti in razpoke — kosmiče. Znižanje koncentracije kisika pa znižuje količino vključkov, od katerih je odvisna metalurška čistoča jekla. Brez te naprave danes ni mogoče več zadovoljiti vedno višje kvalitete zahteve plemenitih in specialnih jekel, ki predstavljajo glavni del proizvodnega programa železarn Ravne. Energično odplinjevanje tekočega jekla v degazacijski napravi omogoča tudi skrajšanje proizvodnega postopka, to je dobe trajanja šarže, s čemer se povečuje proizvodnja. Kapaciteta topilnice bo dosegla 230.000 t surovega jekla letno, s čemer bodo delno krite potrebe vložka valjarne v Štorah.

Izboljšanje kvalitete služi tudi mešalna naprava za 40-tonsko električno peč. Mešalna naprava omogoča enakomerno koncentracijo in razporeditev legurnih komponent ter izenačenje temperature po vsej globini kopeli. Dalje omogoča mešalna naprava učinkovitejšo odzindiranje taline in boljše izrabo fero-legur. Z navedenim se zboljšuje kvaliteta jekla, znižuje izmeček in proizvodni stroški.

Dalje se predvideva tudi izgradnja posebne manjše lope ob jeklarni za žarjenje in struženje ingotov. Določene vrste, zlasti legiranih jekel, je nujno potrebno pred valjanjem površinsko stružiti; predvsem ingote, namenjene izdelkom večjih presekov, ki se od ingota do končnega izdelka predelujejo v enem ciklusu, torej, kjer ni možnosti površinskega čiščenja polizdelkov. Obdelovalnica ingotov bo opremljena z žarilno pečjo, stružnico za struženje ingotov in 5-tonskim manipulacijskim žerjavom.

Končno je v jeklarni potrebna še montaža dodatnega žerjava v šaržirni lopi. To zaradi kontinuiranega obratovanja topilnice na štiri izmene in povečanega obsega same proizvodnje. Ta žerjav bo istočasno služil kot rezervni žerjav za razkladanje vagonov, nakladanje z kladalnih košar in šaržiranje peči.

2.2 Valjarna

Pri sedanji izvedbi valjarne služi srednja proga istočasno tudi kot predproga lahki progi. Polno kapaciteto obeh prog pa je možno izkoristiti le v primeru, ko bosta obe progi

lahko obratovali neodvisno druga od druge. Za dosego tega je treba postaviti dodatna valjarska ograjna, ki bodo služila kot predproga lahki progi. V tem primeru bo vsaka proga obratovala lahko do 7000 ur letno, s čemer lahko ti progi dosežeta kapaciteto ca. 88.000 t valjanih proizvodov letno.

Predproga potrebuje svojo zagrevno peč.

Pri zgoraj predvidenem obsegu proizvodnje valjarne ob istočasnem izboljšanju kvalitete asortimenta, je nujno potrebno dopolniti tudi opremo adjustaže. Tukaj so predvsem mišljeni ravnalni stroji, transportne naprave, mize za kvaliteto kontrolo itd. V sklop adjustaže spada tudi toplotna obdelava valjanega jekla.

2.3 Remontna in mehanska obdelovalnica

Potrebno je ojačati sedanje kapacitete vzdrževanja in v večji meri koncentrirati izdelovanje rezervnih delov za potrebe združenega podjetja. S povečanim obsegom proizvodnje livarne in kovačnice se v določeni meri povečuje tudi obseg finalizacije — mehanske obdelave. Eno in drugo zahteva izpopolnitev in modernizacijo strojnega parka remontnih in mehansko obdelovalnih obratov.

2.4 Oddelek tehnične kontrole in raziskav

Vzporedno s povečanim obsegom proizvodnje in naraščajočim kvalitetenim asortimentom je nujno zagotoviti potrebno dodatno in sodobno opremo za preizkušanje in kvaliteto kontrolo izdelkov kakor tudi opremo za raziskovalne laboratorije.

2.5 Energetika

Glede na predvidene dodatne ogrevne in žarilne peči je potrebno razširiti predvsem razvodno omrežje za butan-propan in pri butan-propanski napravi zgraditi še dodatni rezervoar kapacitete 150 m³.

2.6 Transport in skladišča

Večji del transportnih problemov bo rešen v okviru investicijskih naložb, ki so v teku. Zgoraj opisane dopolnilne investicije v proizvodne obrate zahtevajo le ojačitev vlečne službe transportnega oddelka z nabavo dodatnega vlečnega stroja.

2.7 Ostalo

V tej zbirni točki so zajeti stroški za ustrezne projekte, nadzor pri izgradnji, priučevanje kadra, transportni stroški za novo opremo, odškodnine, zavarovanje itd.

3. Železarna Štore

3.1 Elektro plavž

Pri elektro-plavžu — TH peči — se predvideva postavitev 200-tonskega mešalca za zbiranje tekočega grodlja in 10-tonska stresalna ponvica.

VIII. Predvideni gospodarski uspeh in konstrukcija odplačevanja investicijskih kreditov

V tabelarnih prikazih tab. VIII/1, VIII/2, VIII/3 priloženih elaboratih so prikazani finančni plani vseh treh železarn za obdobje od 1969 do 1975.

Osnova finančnim planom je planirani obseg proizvodnje oziroma iz tega izvirajoča višina dinarske realizacije na eni ter planiranemu obsegu proizvodnje ekvivalentne količine stroškov na drugi strani. Višina ustvarjenega dohodka pa ni odvisna le od obsega proizvodnje ustreznih stroškov, temveč tudi od višine obresti investicijskih kreditov. Le-te so namreč element stroškov, ki bremenijo dohodek. V finančnih planih so obresti od investicijskih kreditov upoštevane v postavki V — »Delež skupnosti in gospodarskih organizacij predelitvijo dohodka« in se pojavljajo pri posameznih železarnah v odvisnosti od pričetka odplačevanja kreditov, in sicer pri:

Pričetek odplačevanja anuitet

Železarna	Jugosl. inv. banki	KBH Ljubljana
Jesenice	1969	1971
Ravne	1971	1971
Štore	1970	1971

Pri tem velja za vse tri železarne, da se presežki sredstev posameznih železarn (predvsem iz amortizacije) vročajo do leta 1971 pri KBH Ljubljana na račun zmanjšanja dolga.

Pri železarni Štore zaradi premika izgradnje topilnice in TH peči v izračunu letnih anuitet niso upoštevane že delno koriščena sredstva za ta dva objekta. Za ta del porabljenih sredstev bo železarna zahtevala moratorij odplačila.

Višina osebnih dohodkov je pri vseh treh železarnah izračunana enotno. To se pravi, da so za osnovo vzeti v vseh treh železarnah enaki poprečni osebni dohodki 1.000 din/zap./mes./neto, ki se letno povišujejo za okroglo 4 %.

Iz realizacije in planiranega števila zaposlenih izvira končno še ustvarjena produktivnost, merjena z vrednostnim pokazateljem v din/zap./mes., in sicer:

Železarna	1969			1975		
	Realiz. 000 din	Štev. zapos.	Din/zap.	Realiz. 000 din	Štev. zapos.	Din/zap.
Jesenice	717.609	6.500	7.858	867.379	6.000	12.046
Ravne	300.000	3.250	7.692	550.000	3.550	12.910
Štore	126.195	2.100	5.008	308.250	2.315	11.096

Tabelarnim pregledom finančnih planov posameznih železarn (Tab. VIII/1, VIII/2, VIII/3 priložene elaboratu), so prikliučeni zopet za vsako železarno posebej prikazi obveznosti

s predvideno konstrukcijo vračanja investicijskih kreditov. Razpoložljiva sredstva v določenem letu predstavljajo PS in SSP iz predhodnega leta in amortizacija ter ostalo (obresti od vročenih sredstev in vračanje vročenih sredstev). Od razpoložljivih sredstev so odbite obveznosti iz obstoječih investicijskih kreditov (glavnica), iz česar rezultira ostanek sredstev. Od tega ostanka so odbite še ostale obveznosti. Pri tem predstavljajo sredstva za namestitev 25 % od amortizacije, sredstva za družbeni standard pa se gibljejo različno po letih in podjetjih v odvisnosti od razpoložljivih sredstev v višini do 1.000 din/zap./leto. V tej kategoriji obveznosti so upoštevana tudi predvidena vračanja pri KBH Ljubljana na račun predčasnih odplačil anuitet.

Z odbitkom vseh teh obveznosti rezultira končno presežek oziroma primanjkljaj sredstev.

Iz teh tabelarnih pregledov (tab. VIII/4, VIII/5, VIII/6 priloženih elaboratu) razpoložljivih sredstev in obveznosti za vsako železarno posebej je razvidno, da železarna Jesenice svojih obveznosti v celoti ne more kriti do leta 1970, ter železarni Ravne in Štore do leta 1971.

S seštevkom posameznih postavk v navedenih treh tabelah dobimo pregled razpoložljivih sredstev podjetja, prikazan v elaboratu, priloženi tabeli VIII/7. Iz te je razvidno, da podjetju primanjkuje sredstev za kritje vseh obveznosti do leta 1971, in to v skupni vsoti 35.281.000 din, medtem ko ustvarja od leta 1972 dalje presežek sredstev. Ta znaša v letih 1972 do 1975 — 234.132.000 din.

IX. Povzetek

Integralni razvojni program prikazuje s svojim tabelarnim in tekstualnim delom predvideno rast proizvodnje in dohodka posameznih železarn in podjetja.

Integralni razvojni program pomeni:

1. za izoblikovanje gospodarnosti potrebno delitev proizvodnega programa,
2. višjo organizacijsko obliko proizvodnje in predelave jekla v SR Sloveniji,
3. učinkovitejšo delitev intelektualnega in strokovnega dela ter s tem boljše obvladovanje tehnološkega postopka,

4. večjo ekonomičnost proizvodnje in s tem hitrejšo dinamiko rasti dohodka,

5. večjo produktivnost dela in s tem primernejšo rast poprečnih osebnih dohodkov,

(v 000 din)			
Železarna	1969	1974/75	Index
Jesenice	717.609	867.379	121
Ravne	300.000	550.000	183
Store	126.195	308.250	244
Skupaj	1.143.804	1.725.629	151
(Zaokroženo)	(1.144.000)	(1.726.000)	

Realizacija posameznih železarn in podjetja kot celote se povišuje vzporedno z gibanjem obsega blagovne proizvodnje, kot je to razvidno iz spodnje primerjave:

(v tonah)			
Železarna	1969	1974/75	Index
Jesenice	348.200	434.000	125
Ravne	81.500	163.000	200
Store	70.500	162.500	230
Skupaj	500.200	759.500	152

Obseg realizacije podjetja se v obdobju 1969/1975 povečuje za 51 % in blagovne proizvodnje za praktično isto vrednost 52 %.

Železarna	1969			1974		
	Letni promet	Obrat. sred.	Faktor obr.	Letni promet	Obrat. sred.	Faktor obr.
Jesenice	718	327	2,20	867	378	2,30
Ravne	300	143	2,10	550	209	2,60
Store	126	66	1,90	308	119	2,60
Združeno podjetje	1.144	536	2,10	1.725	706	2,45

Iz tabelarnega pregleda priloženega elaboratu (tab. VII/4), je dalje razvidna višina manjkajočih obratnih sredstev, ki predstavljajo razliko med potrebnimi in razpoložljivimi obratnimi sredstvi.

	Jesenice		Ravne		Store		Skupaj	
	Din	%	Din	%	Din	%	Din	%
Last. sklad	111.920		56.984	43,5	27.807		196.711	44,7
Dol. kred.	48.840		36.251	27,5	5.972		91.063	20,7
Krat. kr.	110.178		37.481	29,0	4.947		152.606	34,6
Skupaj	270.938	100	130.716	100	38.776	100	440.430	100,0

Neizkoriščeni del kredita za obratna sredstva po odobrenih investicijskih programih (47. natečaj) je znašal na dan 31. XII. 1967 35.544.000 din (Jesenice 1.914, Ravne 17.600, Store 16.030) ali skupno 475.974.000 din, kar je prikazano v točki 3 tabele VII/4 priložene elaboratu.

Potrebna obratna sredstva podjetja po končani izgradnji in pri letnem prometu 1.725.000 $\times 10^3$ din znašajo 705.860 $\times 10^3$ din ter z odčitkom razpoložljivih sredstev 475.974 $\times 10^3$ din (z upoštevanjem neizkoriščenega dela kredita) — manjkajoča obratna sredstva — 229.886.000, zaokroženo 230 milij. din.

Manjkajoča obratna sredstva po posameznih podjetjih so naslednja:

Vrednost blagovne proizvodnje podjetja za tržišče (z odštevkom vrednosti medsebojnih dobav, ki so vključene v realizacijo posameznih železarn) znaša 1.535.258.000 N din pri 600.000 t (glej poglavje V) gotovih izdelkov za tržišče. Poprečna prodajna cena izdelkov podjetja za tržišče znaša torej 2.558 N din/t.

VII. Obratna sredstva

Potrebna obratna sredstva za predvideni obseg proizvodnje so za vsako železarno posebej izračunana v tabelarnih pregledih — tab. VII/1, VII/2 in VIII/3 ter v sumarni obliki za podjetje v tabeli VII/4 in priložena elaboratu. Iz teh je razvidno, da znašajo potrebna obratna sredstva po končani izgradnji (1974/75) skupno 705.860.000 din pri letnem prometu 1.725.629.000 din, iz česar rezultira poprečni faktor obračanja 2,44, medtem ko je ta v letu 1969 — 2,13.

Po posameznih železarnah je ta slika naslednja:

Razpoložljiva obratna sredstva vseh treh železarn skupno so znašala na dan 31. 12. 1967 — 440.414.000 din. Njihova struktura je naslednja:

Ravne		Store		Skupaj	
Din	%	Din	%	Din	%
56.984	43,5	27.807		196.711	44,7
36.251	27,5	5.972		91.063	20,7
37.481	29,0	4.947		152.606	34,6
130.716	100	38.776	100	440.430	100,0

Podjetje	Stanje 31. 12. 1967	Neizk. kred. obr. sred.	Manjkajoča obr. sred.	Skupaj
Jesenice	270.938	1.914	105.308	378.160
Ravne	130.716	17.600	60.684	209.000
Store	38.776	16.030	63.894	118.700
Združ. podj.	440.430	35.544	229.886	705.860

Potreba manjkajočih obratnih sredstev po posameznih letih tako za vsako železarno posebej kot za združeno podjetje, pa je razvidna iz točke 4. tabele VII/4 priložene elaboratu.

S postavitvijo mešalca je omogočeno celotno količino proizvedenega surovega železa uporabiti v nadaljnji predelavi v tekočem stanju, mešalec pa je nujno potreben tudi za predvideni postopek direktnega ulivanja kokila.

Stresalna ponovica omogoča različne tehnološke postopke oplemenitenja surovega železa, kot so: odžveplanje, naogljicevanje in izpihavanje.

Omenjena dva agregata služita torej predvsem izboljšanju kvalitete surovega železa, znižanju proizvodnih stroškov, posebno v zvezi z direktnim ulivanjem kokila.

3.2 Livarna valjev in kokila

Za modernizacijo tehnologije proizvodnje in dosego predvidenih kapacitet je potrebno dopolniti opremo tega obrata. Nujna je postavitev druge indukcijske peči kapacitete 10 t, moderne plamenične peči kapacitete 20—30 ton za taljenje valjčne litine in žarilne peči za valje.

Vzporedno s postavitvijo teh agregatov je potrebna tudi ureditev transporta, čiščenja in adjustaže. V tehnološkem procesu proizvodnje kokila je predvidena sodobno urejena čistilnica, za čiščenje kokila v hidrokomori, mehanizacija transporta in priprava peska.

3.3 Livarna specialne litine

V tem iz lastnih sredstev zgrajenem obratu v okviru investicij po 47. natečaju, so potrebne nekatere dodatne investicije, ki omogočajo polno izkoriščanje talilniških kapacitet. To je dokončanje delno zgrajene druge hale, postavitev dodatnih kaluparskih strojev, čistilnih naprav in naprav za toplotno obdelavo specialne litine. S tem bo dosežena letna kapaciteta 7500 t specialne sive — nodularne litine.

ZELEZARNA JESENICE	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975
nedok. inv. — 47. nat.							Zaključeno z 31. XII. 1968
dopolnilne invest.							
ZELEZARNA RAVNE							
nedok. inv. — 47. nat.							
dopolnilne invest.							
ZELEZARNA STORE							
nedok. inv. — 47. nat.							(Glej opombo v tekstu!)
dopolnilne invest.							

Fizični obseg investicij po že odobrenem investicijskem programu (47. natečaj) bo zaključen v železarni Jesenice do konca leta 1969, v železarni Ravne do konca leta 1970 in v železarni Store v zmanjšanem obsegu (brez TH peči št. II in jeklarne), kot predvideva zasnova o integraciji, do konca leta 1970.

Dopolnilne investicije časovno sovpadajo z dokončavanjem investicij v teku. Realizacija teh dodatnih vlaganj v osnovna sredstva, potrebnih za zaokrožitev, specializacijo in dopolnitev proizvodnega programa združenega podjetja, se predvideva v obdobju od 1. 1969 do zaključno 1972, tako da bi združeno podjetje

3.4 Energetika

Postavitev dodatnih talilnih agregatov in ostale opreme, povečani obseg proizvodnje kokila in težkih ulitkov, zahtevata vzporedno razširitev energetske razvodne mreže, predvsem komprimiranega zraka, plina elektroenergije in vode.

Sumarna rekapitulacija potrebnih dodatnih investicijskih vlaganj v osnovna sredstva, skladno zasnovi integracije železarn, skupno s še neizkoriščenimi sredstvi iz 47. natečaja, to je skupno potrebna sredstva za investicijska vlaganja v posamezne železarne od 1. I. 1969 dalje, so naslednja:

Podjetje	Dodat. invest. vlag. po novih kreditih	Neizk. del odobr. kr. po 47. nat.	SKUPAJ
Železarna Jesenice	80.000.000	—	80.000.000
Železarna Ravne	40.000.000	67.356.000	107.356.000
Železarna Store	18.000.000	94.919.000	112.919.000
Skupaj	138.000.000	162.275.000	300.275.000

IV. Dinamika izgradnje

Dinamika izgradnje tako za dokončanje investicij v teku po že odobrenih investicijskih programih v skladu s 47. natečajem kakor tudi dopolnilnih investicij v okviru elaborata o zasnovi integracije treh železarn je grafično prikazana v naslednjem pregledu:

doseglo v naslednjem odstavku opisani obseg proizvodnje surovega jekla in njega predelave v končne jeklarske izdelke 114. in 117. panoge v letu 1974.

V. Obseg proizvodnje podjetja

Iz prejšnjega odstavka, ki govori o dinamiki poteka rekonstrukcij v posameznih železarnah, je razvidno, da se investicijska vlaganja po že odobrenih investicijskih programih (47. natečaj) in novo potrebna dopolnilna investicijska vlaganja v osnovna sredstva časovno med seboj prekrivajo.

Gibanje obsega proizvodnje v posameznih letih v obdobju 1969 do 1975 s postopnim aktiviranjem vseh novo pridobljenih osnovnih sredstev v okviru tega programa je prikazano za vsako železarno posebej v tabelarnih pregledih tab. V/1, V/2 in V/3, ki so priloženi elaboratu.

Proizvodnja surovega jekla kot osnovnega pokazatelja bo znašala v podjetju leta 1969 — 666.000 t in se bo do leta 1975 dvignila na 870.000 t ali za okroglo 30 %.

V letu 1969 se planira skupna proizvodnja surovega jekla v SFRJ 2.483.000 t (preliminarni plan proizvodnje za 1969. god. — UJZ). Proizvodnja surovega jekla slovenskih železarn predstavlja torej v tem letu okroglo 27 % skupne proizvodnje surovega jekla v SFRJ.

Proti planirani potrošnji v letih 1969 in 1975 pa je delež proizvodnje surovega jekla slovenskih železarn naslednji:

V elaboratu »Projekcija potrošnje čelika v Jugoslaviji« (Inštitut za ekonomiko investicij — Beograd, dec. 1967) se predvideva realna potrošnja surovega jekla v letu 1969 4.000.000 t in v letu 1975 — 5.600.000 t.

Planirana proizvodnja surovega jekla slovenskih železarn v teh letih predstavlja 16,6 % (1969) oziroma 15,5 % (1975) od predvidene potrošnje.

Razen tabelarnih pregledov gibanja proizvodnje po posameznih železarnah (tab. V/1, V/2 in V/3) so dodani zaradi boljše preglednosti še grafikoni toka proizvodnje po posameznih podjetjih. Iz teh diagramov je razvidno gibanje tako skupne in medfazne proizvodnje kot blagovne proizvodnje od surovega jekla do finalnih proizvodov.

V zadnji tabeli (V/4) pa je izdelan sumarni pregled skupne in blagovne proizvodnje združenega podjetja. Obsega blagovne proizvodnje podjetja, to je blagovne proizvodnje za tržišče, pa ne moremo dobiti s seštevkom blagovne proizvodnje posameznih železarn. Od te je treba odbiti tako imenovane medsebojne dobave (gredice, jeklolitina, kokile, valji itd.). Obseg teh medsebojnih dobav je naslednji:

— surovo železo (iz Štor za Ravne)	20.000 t
— gredice (iz Jesenic in Raven za Štore)	110.000 t
— kokile (proizvodi žel. Štore)	19.500 t
— valji (proizv. žel. Štore)	1.500 t
— jeklolitina (proizv. žel. Ravne)	1.500 t
— šamotni material (iz Jesenic za Ravne in Štore)	7.000 t

Skupaj 159.500 t

K sami tabeli V/4 — obseg blagovne proizvodnje združenega podjetja — pa je potrebna naslednja obrazložitev:

V uvodu tega elaborata je navedeno, da se proti prvotno izdelanemu investicijskemu programu (47. natečaj) za železarno Štore, odloži izgradnja jeklarne do leta 1974. Planirano kapaciteto 70.000 t surovega jekla bo železarna

Štore dosegla torej skladno s potrebami v letih od 1975 dalje. Do dograditve lastne jeklarne bosta štorsko valjarno oskrbovali s polizdelki železarna Jesenice in Ravne.

Iz prikaza obsega blagovne proizvodnje podjetja je razvidno:

— Skupna proizvodnja surovega jekla bo znašala v letu 1974/75 800.000 t in blagovna proizvodnja 600.000 t. Pri tem znaša blagovna proizvodnja samo jeklarskih izdelkov (brez kokil, valjev in spec. sive litine — tem izdelkom ni osnova surovo jeklo) 578.500 t.

— Po dograditvi jeklarne v Štorah po letu 1975 se poveča obseg proizvodnje surovega jekla od 800.000 na 870.000 t in obseg blagovne proizvodnje (valjani proizvodi) za okroglo 50.000 t ali od 600.000 na 650.000 t.

Iz prikazanega gibanja proizvodnje po posameznih letih in podjetjih (tab. V/1, V/2, V/3) in sumarnega prikaza združenega podjetja (tab. V/4) je v osnovnih obrisih razvidna tudi specializacija proizvodnje posameznih železarn v okviru združenega podjetja.

Železarna Jesenice opušča s postopno ukinjivijo stare lahke proge blagovno proizvodnjo valjanega paličastega jekla. Določena količina valjanega paličastega jekla se na Jesenicah pojavlja le še kot izdelek nove valjarne žice, namenjen za nadaljnjo lastno predelavo. Razen tega opušča železarna Jesenice tudi izdelavo sive in jeklolitine za lastne potrebe. Proizvodnja jeklolitine se koncentrira v železarni Ravne in sive litine v železarni Štore.

Železarna Štore opušča do izgraditve nove jeklarne proizvodnje surovega jekla (stara SM peč) in gredic v stari valjarni.

Ne glede na izgradnjo jeklarne v Štorah se v dveh železarnah istočasno pojavlja le še blagovna proizvodnja:

— valjanega paličastega jekla (Ravne — Štore), medtem ko so ostali valjani proizvodi (pločevina, vroče valjani trakovi, valjana žica) koncentrirani na Jesenicah,

— vlečenega jekla (Jesenice — Ravne).

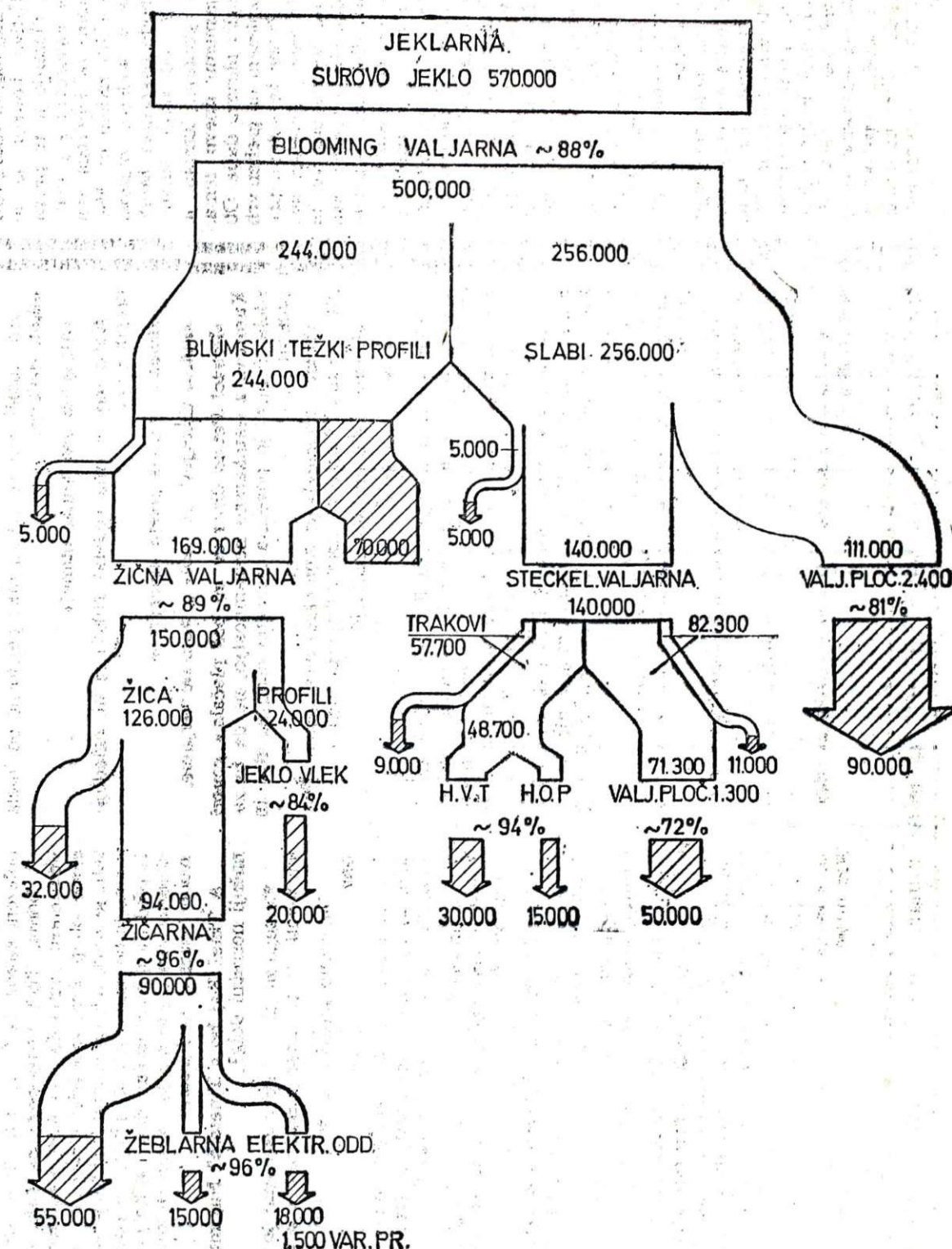
Celoten program specializacije proizvodnje, ki se nanaša tako na blagovno kakor tudi na proizvodnjo za nadaljnjo predelavo v okviru posameznih železarn in podjetja tako po vrstah in dimenzijah proizvodov ter kvalitativnih grupah, je predmet posebnega elaborata o specializaciji proizvodnje.

Izdelana je še primerjava obsega blagovne proizvodnje podjetja v letu 1969 proti predvideni v letu 1974/75. Celoten obseg blagovne proizvodnje združenega podjetja se bo v tem obdobju povečal za 28 %. (Po letu 1975 pa z dograditvijo jeklarne v Štorah v primerjavi z letom 1969 za 38 %).

VI. Realizacija

Višina realizacije rezultira iz obsega blagovne proizvodnje in poprečnih, danes veljavnih prodajnih cen posameznih grup izdelkov z upoštevanjem planiranega kvalitetnega asortimenta. Realizacija posameznih železarn za obdobje 1969 do 1974/75 je prikazana v tabelarnih pregledih tab. VI/1, VI/2, VI/3, ki so sestavni del elaborata ter znaša v končni sumi:

ŽELEZARNA JESENICE

Obravnavali bodo zadeve borcev NOV

Oddelek za družbene službe pri SOb Jesenice je pripravil zelo obsežno in izčrpno poročilo o varstvu invalidov in borcev NOV v naši občini. Poročilo zajema osnovne podatke o udeležencih NOV, o vojaških vojnih invalidih, o skrbi za otroke padlih in po vojni umrlih borcih, o pokojninah in dodatkih za borce, o zdravstvenem varstvu, priznavalninah in stanovanjskih problemih borcev. Iz poročila, ki je pripravljeno tudi za obravnavo skupščinskih organov, povzemamo le nekatere ugotovitve in podatke.

Naša družbena skupnost že vsa leta po vojni ureja predvsem materialne probleme borcev NOV. V prvih letih se je predvsem z denarno pomočjo, s pomočjo pri obnavljanju stanovanj in opreme skušalo odpraviti posledice, ki so občutno prizadele borce in njihove družine. Ostalih problemov je bilo manj, predvsem vseh takih problemov, ki sedaj stopajo v ospredje. Borci postajajo vse starejši, zaradi zgodnje upokojitve imajo nizke pokojninske osnove, zaradi naporov med vojno in aktivnosti pri izgradnji se njihovo zdravstveno stanje slabša, prav zaradi tega pa so se pojavljali tudi številni stanovanjski problemi. Nekatere zadeve so bile sicer rešene z zakoni in predpisi, kot npr. pokojninski zakon s posebnim dodatkom v primeru podpovprečnih osebnih dohodkov, ni pa mogoče vse rešiti s predpisi. Neugodne stanovanjske razmere, ne-

ugodna ekonomska stanja, zdravstveno varstvo nezavarovanih borcev, štipendiranje otrok padlih in po vojni umrlih borcev, pozornost do bolnih invalidov — vse to pa je predvsem odvisno od krajevnih prilik in reševanja v sami občini. Takoj moramo seveda zapisati, da se je s prenosom vseh teh pristojnosti iz okraja na občino marsikaj že uredilo, predvsem tudi s pomočjo delovnih organizacij.

Po podatkih občinskega odbora ZZB NOV je bilo v letu 1967 v jeseniški občini 2.272 članov Zveze borcev, od katerih jih je do 40 let starosti 187, od 40 do 50 let 801 članov, od 50 do 60 let 681 članov in nad 60 let 603 člani. 686 borcev ima priznano posebno dobo v dvojnem trajanju, med 6.000 upokojenci, kolikor jih je v občini, pa je 600 borcev.

Vojaških vojnih invalidskih upravičencev je 322, njih število pa upada. V občini 27 otrok padlih borcev prejema invalidski dodatek in imamo pa še 54 otrok po vojni umrlih borcev, od katerih jih 45 obiskuje razne šole.

Pomembno vlogo pri reše-

vanju materialnega položaja borcev je zvezni in republiški dodatek za izenačenje poprečnega osebnega dohodka zaposlenih. Pri zbranih podatkih pa se kaže, da so poprečni osebni dohodki zaposlenih borcev v naši občini nižji od poprečnega osebnega dohodka v republiki. Medtem, ko so bili leta 1966 še izenačeni, pa so sedaj v poprečju kar za 40 N dinarjev nižji. Tudi zdravstveno varstvo borcev še ni v celoti rešeno, čeprav so bila prizadevanja za sistematične zdravstvene preglede koristna. Zdravstveno letovanje, okrevanje oz. rekreacija za udeležence NOV je še vse premalo organizirano, posebno za tiste borce, ki niso v delovnem razmerju.

Republiške priznavalnine prejema 14 občanov v razponu od 50 do 500 N din, občinske priznavalnine pa podeljuje upravni odbor sklada za borce po posebnih kriterijih. Teh je v letošnjem letu: 76 stalnih in 47 enkratnih v skupni vsoti 156.800 N din. Pomemben podatek je še to, da je bilo v naši občini v zadnjih osmih letih rešeno okoli 500 stanovanjskih primerov udeležencev NOV. V železarni so rešili okoli 400 stanovanjskih primerov, pri občinski skupščini pa okoli 100 primerov. Kljub temu je v občini še vedno okrog 30 borcev, ki nimajo ustreznih stanovanj, kar naj bi bilo predvidoma rešeno v prihodnjem letu.

T. L.

Proračun občine za 1 odst. pod predvidevanji

Po desetmesečnem pregledu realizacije proračuna občine Jesenice je ta še vedno za okroglo 1 % pod predvidevanji.

Od predvidenih 11.736.950 N din se je v tem času zbralo v proračunski blagajni 9.668.574 ali 82,38 %. Nad predvidevanji so dohodki v postavki — prispevki od osebnih dohodkov (87,52 %), precej pod predvidevanji pa so dohodki od davkov (73,75 %) in taks (71,59 %).

Ne bi mogli reči, da predvidevanja pri sestavi plana dohodkov niso bila realna. Predvsem je bilo predvideno, da bodo v letošnjem letu odprte nove bencinske črpalke v Ratečah in na Jesenicah. Prav tako je bilo predvideno, da bodo prej odprte nekatere nove trgovske prodajalne, s čemer bi bili dohodki od davkov vsekakor večji. Za primer naj navedemo, da bi morala biti nova trgovska stavba ob gimnaziji izročena svojemu namenu že 1. avgusta letos. Kot kaže bo letošnji občinski proračun skoraj v celoti realiziran, v najslabšem primeru z majhnim odstopanjem.

T. L.

Čimprej zgraditi dvorano v kulturnem domu

Minuli petek je bila v prostorih kulturnega doma na Javorniku seja razširjenega gradbenega odbora za izgradnjo kulturnega doma. Seje se je udeležil tudi predsednik SOb Jesenice France Žvan, predstavniki Stanovanjskega podjetja, kino podjetja in krajevnne skupnosti Javornik, Koroška Bela.

Predstavnika Stanovanjskega podjetja sta seznanila navzoče s predračuni, ki so bili izdelani. Med razpravo so ugotovili, da bo treba premisliti še precej težav in po-

kati dodaten denar, da bodo do začetka praznovanja stoletnice Železarne dvorano lahko izročili svojemu namenu. Na seji so sprejeli več sklepov, med drugim tudi, da bodo z izvajalci del že v bližnji prihodnosti sklenili ustrezne pogodbe. Tako bodo lahko začeli z gradbenimi ter instalacijskimi deli v dvorani. Dela bodo precej obsežna in bo zato treba pohiteti.

Predsednik gradbenega odbora je zlasti poudaril, da bo treba pospešiti dela, ker je med občani vedno več vprašanj v zvezi z začetkom kino predstav in drugih kulturnih prireditev v novem domu. Na številna vprašanja pa bodo lahko občani z Javornika in Koroške Bele dobili ustrezna pojasnila prek sredstev množičnega obveščanja, zlasti še prek jeseniškega radia in našega časopisa.

-or

Vzdrževanje in izgradnja komunalnih objektov ter naprav

Glede na to, da se približuje zima, gredo dela na vzdrževanju in gradnji komunalnih objektov in naprav v jeseniški občini h kraju.

Dejavnost na tem področju je bila letos zelo živahna, saj se je za uresničitev programa angažiralo kar 8.638.000 N din. Denar za to se je zbiral iz prispevkov za zemljišča, iz komunalnega prispevka in proračuna občine. Iz sofinansiranja gospodarskih organizacij in še iz drugih virov je predvideno, da se bo letos do konca leta zbralo malo manj kot polovico vsega zneska.

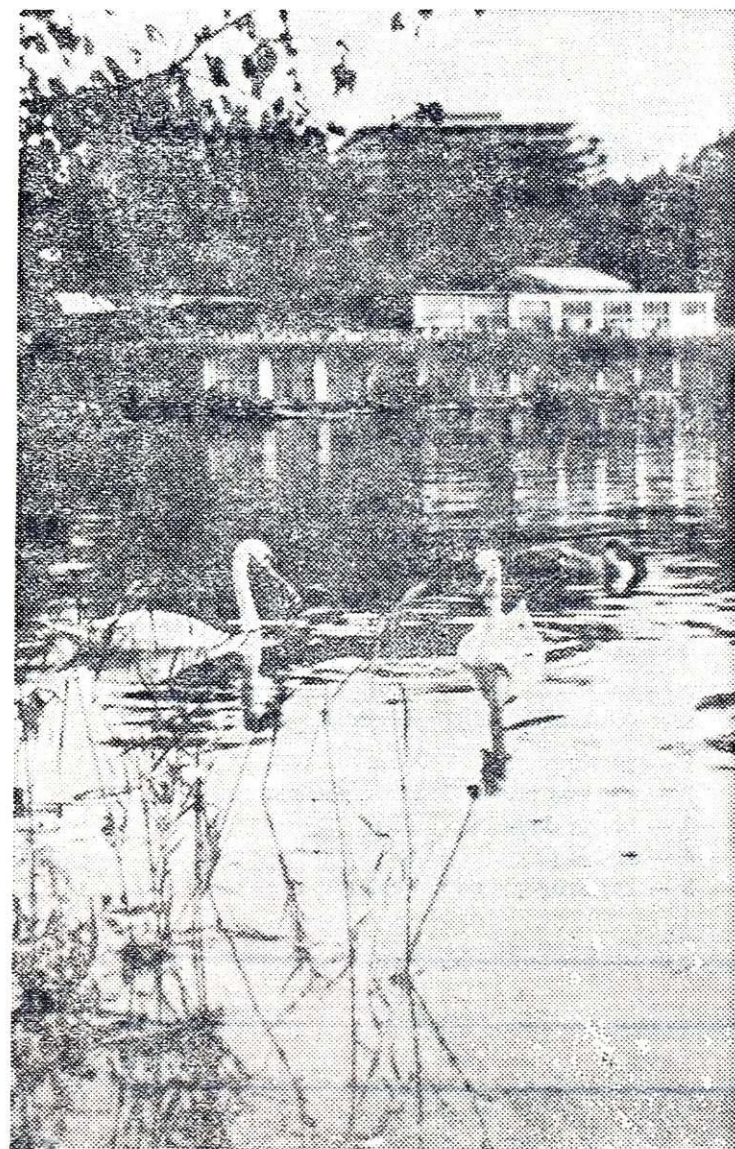
S tem denarjem se je predvsem rekonstruirala cesta v zgornjesavsko dolino, Tomšičeva cesta na Jesenicah in še nekaj drugih stranskih poti po vaseh. Narejen je bil nov most na Straži, dokončana so bila dela na novem Žvagnovem mostu in popravljen je bil most čez Plšnico v Kranjski gori. Zaradi grozno nevarnosti pred poplavi je bila kar ena petina tega denarja namenjena urejanju obrežij ob hudournikih in Savi Dolinki. Poleg tega so se v danih možnostih izboljšale prometne oznake oz. signalizacija, nadaljevali so z urejanjem vodovoda, kana-

lizacije, PTT in energetskega omrežja, fasad ter hortikulture ureditve Jesenic in drugih komunalnih objektov in naprav v občini.

Branko Blenkuš

Aktiv mladih komunistov na ŽIC

Potem, ko je bilo v ZKS sprejetih 18 učencev poklicne industrijske in tehnične srednje šole ŽIC, je prišla s strani aktiva ZKS in predsedstva konference ZMS na ŽIC ter sekretarja občinske konference ZK pobuda o ustanovitvi aktiva mladih komunistov na ŽIC. Na ustanovnem sestanku, ki je bil minuli petek in sta se ga udeležila tudi sekretar aktiva ZKS ŽIC ter ravnatelj strokovnih šol, so govorili o delu aktiva in že sprejeli okvirni akcijski program dela za tekoče šolsko leto. Za sekretarja aktiva mladih komunistov so izvolili dijaka 3. razreda TSS Ivana Kozelja.

Labodi na Blejskem jezeru, darilo švicarja Hansa Kaiserja iz Davosa Bledu. Na Bled jih je strasten ribič in gojitelj vodnih ptic pripeljal 8. oktobra. Labodi bodo prezimili v Mlinem, koder voda ne zamrzne.

Anketa med bralci Železarja

Da bo ŽELEZAR še bolj vaš, nam lahko zelo veliko pomagate z vašimi odgovori na našo anketo. Prosimo vas, da nam poveste o njem svoje mnenje in daste predloge za morebitne spremembe.

Anketo naj aktivni člani delovnega kolektiva oddajo delovodjem oz. personalkam, upokojene, vojske in organe pa prosimo, da jo pošljejo po pošti na uredništvo do vključno 25. novembra.

KDOR BO DO DOLOČENEGA ROKA ODDAL ANKETO Z VSEMI ODGOVORI, BO SODELOVAL PRI ŽREBANJU DVANAJSTIH NAGRAD:

12-dnevno brezplačno bivanje v Crikvenici ali Biogradu na moru (darilo sindikata Železarne)

- kolekcija gramofonskih plošč v vrednosti 100 N din (darilo Radio Jesenice)
- 50 N din (ena nagrada)
- 40 N din (dve nagradi)
- 30 N din (tri nagrade)
- 20 N din (štiri nagrade)

PROSIMO, ČE SEDAJ PAZLJIVO PREBERETE NAVEDENA VPRAŠANJA IN PREMISLJENO OBKROŽITE ŠTEVILKO TISTEGA ODGOVORA, KI VAM USTREZA!

1. Priimek in ime

2. Delovna enota

3. Leta starosti

4. Kvalifikacija

- 1 — NK
- 2 — PK
- 3 — KV
- 4 — VK
- 5 — U2
- 6 — U3
- 7 — U4
- 8 — U5

5. Kdo poleg vas še bere Železarja? (Obkrožite lahko več odgovorov)

- 1 — žena oz. mož
- 2 — otroci
- 3 — starši
- 4 — bratje oz. sestre
- 5 — kdo drug; napišite, kdo
- 6 — nihče

6. Če vam je Železar všeč, napišite, prosimo, zakaj: (Obkrožite lahko več odgovorov)

- 1 — ker je dovolj pester
- 2 — ker dosti široko obvešča
- 3 — ker je dovolj kritičen
- 4 — ker je dovolj poljuden
- 5 — kaj drugega; napišite, kaj ...
- 6 — ni mi všeč

7. Če vam Železar ni všeč, nam prosimo povejte, zakaj: (Obkrožite lahko več odgovorov)

- 1 — ker je premalo kritičen
- 2 — ker ima preveč dolgih sestavkov
- 3 — ker ni dovolj poljuden
- 4 — ker je premalo pester
- 5 — kaj drugega; napišite, kaj ...

6 — všeč mi je

8. Kaj v Železarju najprej preberete? (Obkrožite samo en odgovor!)

- 1 — novice iz delovnega kolektiva
- 2 — novice iz občine
- 3 — športne novice
- 4 — novice iz svoje delovne enote
- 5 — kulturne novice
- 6 — roman oz. spomine iz NOB
- 7 — objave
- 8 — nimam vedno enakega začetka

9. Česa se vam zdi v Železarju preveč, česa premalo in česa se vam zdi dovolj? (Prosimo, če odgovorite na vsako podvprašanje posebej!)

9.1 novic o delu samoupravnih organov

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.2 zapisov o tehnoloških, proizvodnih in drugih poslovnih vprašanjih

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.3 poljudnih strokovnih, znanstvenih, pravnih in podobnih sestavkov

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.4 sestavkov o problemih delavcev in posameznih delovnih enot

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.5 sestavkov o socialno-varstveni in zdravstveni problematiki

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.6 sestavkov in navodil o varstvu pri delu

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.7 sestavkov o delu in rezultatih dela strokovnih in drugih služb v Železarni

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.8 sestavkov o poslovnih rezultatih Železarne

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.9 sestavkov o delu družbeno-političnih organizacij v Železarni

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.10 spominov iz NOB in delavskega gibanja

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.11 romana — potopisov in drugih črtic

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.12 novic o delu organov skupščine občine Jesenice

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.13 novic iz občine in krajevnih skupnosti

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.14 novic o delu družbeno-političnih organizacij v občini

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.15 kulturno-prosvetnih novic

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

9.16 novic o telesni kulturi, športu in rekreaciji

- 1 — preveč
- 2 — dovolj
- 3 — premalo

10. Kako mislite, da ste informirani kot samoupravljevec in član delovnega kolektiva? (Obkrožite samo en odgovor!)

- 1 — odlično
- 2 — zelo dobro
- 3 — dobro
- 4 — zadovoljivo
- 5 — nezadovoljivo

11. Na kateri časopis ali revijo ste še naročeni?

- 1 — Glas
- 2 — Ljubljanski dnevnik — dnevno
- 3 — Delo — dnevno
- 4 — TT
- 5 — Tovariša
- 6 — Pavliha
- 7 — Naše razglede
- 8 — Moderno organizacijo
- 9 — ostale časopise in revije; navedite katere

x — na noben časopis oz. revijo

12. Ali imate doma radio?

- 1 — da
- 2 — ne

13. Ali imate doma televizijo?

- 1 — da
- 2 — ne

14. Ali poslušate lokalno radio postajo Jesenice? (Obkrožite samo en odgovor!)

- 1 — redno
- 2 — pogosto
- 3 — včasih
- 4 — redkokdaj
- 5 — nikoli

15. Kaj bi po vašem mnenju v Železarju spremenili, da bi vam še bolj ustrezal? Napišite, prosimo, kratko in jedrnat!

16. Ali vam je Železar na splošno všeč?

- 1 — da
- 2 — ne

ZAHVALJUJEMO SE VAM ZA SODELOVANJE! UREDNIŠTVO ŽELEZARJA

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

16. in 17. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI WIRGINIE WOOLF?, v glavni vlogi Elizabeth Taylor, ob 17. in 19. uri.

18. novembra amer. film TOČNO OPOLDNE, v režiji Freda Zinemanna, v glavni vlogi Gary Cooper, ob 17. in 19. uri.

19. in 20. novembra amer. barvni film FANTASTIČNO POTOVANJE, v režiji Richarda Fleiserja, v glavni vlogi Stephen Boyd, ob 17. in 19. uri.

21. novembra amer. film VRAŽJA LUTKA, v režiji Browninga, v glavni vlogi Lionel Barrymore, ob 17. in 19. uri.

22. novembra angl. barvni CS film VRNITEV IVANHOEA, v režiji Antona Ameriga, v glavni vlogi Clyde Rogers, ob 17. in 19. uri.

23. novembra šp. barvni CS film JASTREB CASTILIE, v režiji Hoza M. Eloorieta, v glavni vlogi German Kobos, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

16. in 17. novembra amer. barvni film FANTASTIČNO POTOVANJE ob 18. in 20. uri.

18. in 19. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI WIRGINIE WOOLF?, ob 18. in 20. uri.

20. novembra amer. film VRAŽJA LUTKA, ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi moje drage žene in dobre mame

CILKE VRHUNC

roj. Robavs

se iskreno zahvaljujem vsem — ki so nam v težkih urah stali ob strani, sočustvovali z nami, pokojnici darovali vence in cvetje ter jo spremlili na njeni zadnji poti. — Posebna zahvala sodelavcem obrata hladna valjarna za izražena sožalja in denarno pomoč namesto venca. Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: mož Franc s hčerko in sinom

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše ljubljene hčerke

TINKE

se zahvaljujem vsem darovalcem cvetja in vencev.

Posebno se zahvaljujem vsem sostanovalcem, sodelavkam in vaščanom Potok. Najlepša hvala fantom, ki so nosili našo ljubljeno hčerko Tinko in najmlajšim za poslovljene besede pri odprtem grobu.

Zalujoča družina Blagane in stara mama

21. in 22. novembra amer. barvni film TRI NA ENEM KAVČU, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

16. novembra amer. barvni film ELDORADO.

17. novembra amer. film KO PRIDE DAN MAŠČEVANJA.

21. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI WIRGINIE WOOLF?

23. novembra amer. barvni film TRI NA ENEM KAVČU

Kino KRANJSKA GORA

16. novembra angl. barvni CS film MOST NA REKI KWAY.

17. novembra amer. barvni film TRI NA ENEM KAVČU.

21. novembra amer. barvni film FANTASTIČNO POTOVANJE.

23. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI WIRGINIE WOOLF?

Kino ŽIROVNICA

17. novembra angl. barvni CS film MOST NA REKI KWAY.

24. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI WIRGINIE WOOLF?

PREKLIC

Podpisana Kristina INTIHAR preključujem in obžalujem vse neresnične in žaljive besede, katere sem izrekla proti družini MARKELJ ter se zahvaljujem, da so odstopili od tožbe.

Kristina Intihar

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji izgubi našega dragega in skrbnega moža ter očeta, brata in strica

FRANCA SMOLEJA

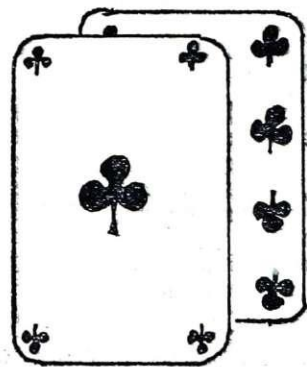
se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku ter se poslovili od njega. Posebej se zahvaljujem Francu Noču ter Jankotu Aliču in dobrim sosedom, ki so nam takoj prišli na pomoč in stali ob strani v najtežjih trenutkih. Iskrena zahvala vsem prijateljem Emila in Stankota za sočustvovanje ter voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo. Prav tako se zahvaljujem darovalcem vencev in cvetja, pevcem Društva upokojencev Javornik za žalostinke, sodelavcem težke proge ter govnikom za poslovljene besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Milka, hčerka Milica, sinova Emil in Stanko, sestra Cecilija ter ostalo sorodstvo.

S sobotnim zaključkom finalnega mladinskega prvenstva v Ljubljani se je tudi

Rebus

1. = m

Pravilna rešitev — obrat železarne

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru obrata plavž za denarno pomoč, ki mi je bila v času bolezni zelo dobrodošla.

Martin Gliha

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja.

Peter Koren

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gradbenega vzdrževanja se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezni, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Alojz Gregori tesarna

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnega vzdrževanja se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezni.

Franc Kozelj inštalacija

REŠITEV KRIŽANKE IZ 44. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

Vod.: 1. SCARLATTI, 9. PRID, 13. KOPAONIK, 14. KREKA, 15. AP, 16. SKAT, 17. KROJAC, 18. LAN, 20. ALABASTER, 22. ATEK, 24. INA, 25. TIN, — K —, — R —, 27. SAR, 29. ITA, 31. NETO, 33. ATLANTIDA, 36. CIN, 37. PRVINA, 38. SRAM, 40. TT, 41. EMONA, 42. STARINAR, 44. DIRA, 45. STARESINA.

I. Dugar

Košarka

Mladinci prijetno presenetili

za košarkarje domačega kluba končala letošnja sezona. Mladinsko moštvo je že z osvojitvijo gorenjskega prvenstva v letošnjem letu precej napredovalo. Finalni turnir v soboto in nedeljo v hali Tivoli pa je prinesel moštvo, kot tudi trenerju Vauhniku, novo priznanje, ki je izredno pomembno ob menjavi generacije tudi v članskem moštvo. Osvojeno tretje mesto je dosednji največji uspeh, saj sta pred našim moštvom samo ekipi obeh ljubljanskih zveznih ligašev Olimpije in Slovana. Napovedi pred pričetkom turnirja so bile precej drugačne, saj so se naši igralci znašli v grupi s Slovanom in Mariborom, torej dvema novima kandidatom poleg Olimpije za naslov prvaka. Moštvo Maribora, katerega večina igralcev sestavlja člansko moštvo (moška ekipa slovenski članski prvak) je po porazu s Slovanom popolnoma odpovedalo in naši ekipi potem ni bilo težko zmagati in se uvrstiti med štiri najboljša

moštva v Sloveniji. Drugi dan tekmovanja je bilo za našo ekipo najbolj pomembno srečanje z Ježico, katero so premagali s tremi točkami razlike. Proti Olimpiji se seveda ni dalo narediti ničesar in kljub dobri igri so srečanje izgubili z visoko razliko. Osvojitev tretjega mesta je za ekipo velik uspeh. Novinar Ljubljanskega DELA Stane Trbovc je celo zapisal: »Moramo pa tudi pohvaliti ekipo Jesenice, katere je prijetno presenetila s svojo igro, ponašanjem in dobri posameznimi igralci.« Izjava velja kot lepo priznanje igralcem, ki so res častno zastopali Jesenice na tako pomembnem tekmovanju.

REZULTATI — predtekmovanje: Slovan : Jesenice 70:48, Jesenice : Maribor 63:49; finale: Olimpija : Jesenice 59:41, Jesenice : Ježica 65:62.

Končni vrstni red: 1. Olimpija, 2. Slovan, 3. Jesenice, 4. Ježica, 5.—6. Maribor in Elektra.

-nik

LICITACIJA

Mala prodaja železarne Jesenice razpisuje javno licitacijo za leseni hlev na Lipcah. Izklicna cena 60.000 S din.

Javna licitacija bo 25. novembra ob 9. uri dopoldan za družbeni sektor in ob 10. uri za privatni sektor. Interesenti naj se javijo ob teh urah na mali prodaji. Ogled hleva bo na Lipcah.

Obvestilo

V nedeljo, 17. novembra ob 10. uri dopoldan bo v prostorih Delavske univerze na Jesenicah, Titova 64, II. nadstropje, občni zbor drsalno-kotalkarskega kluba Jesenice, kjer bodo predvajali filme o umetniškem drsanju, med drugimi tudi o mojstrih drsanja Tatjani Bjelousovi, Olegu Protopopovu, angleških asih na ledu in drugih.

Vabimo vse mlade drsalce in ostale ljubitelje tega lepega športa na občni zbor.

Upravni odbor drsalno-kotalkarskega kluba Jesenice

TVD PARTIZAN JESENICE

razpisuje

PRILOŽNOSTNO DELO HIŠNIKA

v domu TVD Partizan Jesenice, Cesta železarjev 1. Družinsko dvosobno stanovanje z vsemi pritliklinami je zagotovljeno.

V poštev pridejo osebe v rednem delovnem razmerju — štiri ali petčlanska družina z otroki nad 10 let starosti.

Hišnik bo opravljal vsa dela, ki so v zvezi s čiščenjem in kurjenjem prostorov ter ostalih del. Za priložnostno delo hišnika in obseg dela, ki spadajo v delokrog hišnika, bo sklenjena posebna nadrobna pogodba (zakon o hišnikih — uradni list SRS 38/59).

Interesente vabimo, da nam pošljejo pismene ponudbe do 21. t. m. na upravo društva Jesenice, Cesta železarjev 1.

UPRAVA DRUŠTVA

Jeseniški hokej drugič

Povsem upravičenemu članu znanega jeseniškega športnika in gorskega reševalca Cirila Pračka je uprava HK Jesenice dolžna dati odgovor. Znana afeta še ni zaključena in je o pritožbi HK Jesenice na registracijo štirih igralcev za HK Olimpija v soboto, 9. t. m. razpravljala izvršni odbor SKKSJ. Temu organu je uprava HK Jesenice poslala pismo, ki ga objavljamo v vednost jeseniški javnosti in kot odgovor na omenjeni članek.

IZVRŠNI ODBOR ZVEZE DRŠALNIH IN KOTALKARSKIH ŠPORTOV JUGOSLAVIJE (SKKSJ) v Ljubljani

Razvoj dogodkov s štirimi hokejisti — Beravs, Jug, Hiti in R. Smolej — člani HK Jesenice, obvezuje klub, da se ponovno obrača v tej obliki izvršnemu odboru SKKSJ ter istočasno športni javnosti za zaščito temeljnih in demokratičnih pravic osnovne športne organizacije, ki so še nadalje ogrožene s postopki HK Olimpija in Hokejske zveze Slovenije, ki je enostransko in proti veljavnim predpisom SKKSJ registrirala omenjene igralce našega kluba za HK Olimpijo.

Na uradno obvestilo HZS o izvedeni registraciji je HK Jesenice pravočasno vložil pritožbo na SKKSJ ter vlogo za zaščito zakonitosti predsedniku SKKSJ Leopoldu Kresetu. Vsebinsko pritožbe je sekretariat SKKSJ objavil v zapisniku seje sekretariata v oktobru 1968, na kateri je bilo sklenjeno, da se celotna zadeva odstopi v rešitev IO SKKSJ, ki bo imel svojo sejo 9. 11. 1968.

Izvršni odbor SKKSJ je že na svoji redni seji koncem januarja letos, ko je afeta s štirimi igralci dosegla vrhunec, spoznal resnost problema, ki lahko ogrozi temeljne pravice HK Jesenice in povzroči resno škodo razvoju jugoslovanskega hokeja na sploh. Zato je IO SKKSJ na omenjeni seji postavil posebno komisijo z edino nalogo, da razišče in prikaže celoten primer in da o tem poroča IO SKKSJ. Le-ta bi na osnovi tega lahko sprejel objektivne in pravične zaključke v skladu s predpisi in športno-moralnimi normami, ki veljajo v hokejskem športu Jugoslavije.

S pritožbo HK Jesenice na registracijo svojih štirih igralcev za HK Olimpijo, katero je sekretariat SKKSJ predložil v obravnavo in rešitev IO SKKSJ, je problem, ki je povzročil afero, ponovno na dnevnem redu seje IO SKKSJ. HK Jesenice pričakuje, da bo IO SKKSJ zadevo v celoti obdelal in zaradi tega želi s tem pismom še enkrat prikazati vso resnico in potek dogodkov ter tudi svoja nesporna stališča na celotno situacijo.

HK Jesenice se ne more strinjati z zaključki seje posebne komisije z dne 28. 4. t. l. pod tč. 1 zapisnika in tč. 1 in 2 zapisnika zaključ

kov seje z dne 19. 5. t. l. na podlagi naslednjih ugotovitev:

1. Izhodišče posebne komisije, formulirane z »dali je bilo kršenja amaterizma« in zaključek k temu »komisija nije mogla utvrditi, da je postojalo kršenje principa amaterizma«, je tako posplošeno, da ne more voditi k razčiščenju problema in pelje kvečjemu v slepo ulico. To predvsem zato, ker v statutu in pravilnikih naše SKKSJ nikjer vprašanje amaterizma ni direktno definirano. Jasno pa je definirano v predpisih, kaj je v hokejskem športu v Jugoslaviji dovoljeno in kaj ne. V tem času najbrž ni naloga SKKSJ, da ugotavlja, kaj je amaterizem v športu, da bi potem lahko ugotovili kršitve amaterizma. V konkretnem primeru je naloga ugotoviti, ali so bile kršitve določil, predpisanih s pravilniki naše zveze, ki so bili ob znanem pojavu in so še sedaj v veljavi in ali so bili postopki povzročiteljev afere v okviru športno-moralnih norm ali ne.

V zapisniku seje omenjene komisije je razbrati, da so ugotovljene resnice — kot je večerja članov uprave HK Olimpija in omenjenih štirih igralcev v hotelu Bellevue v Ljubljani — kontakti med člani uprave HK Olimpija in omenjenimi igralci — ugotovitev, da so omenjeni igralci prejimali od HK Olimpije od januarja letos dalje po 25.000 S din mesečno.

2. Nesprejemljiv je zaključek posebne komisije, da so kontakti med štirimi igralci HK Jesenice in funkcionarji HK Olimpije privatna stvar, medtem ko disciplinski pravilnik SKKSJ določa s čl. 30: »Ko nagovara takmičara, da predje u drugi klub — selek-

mesečno od HK Olimpija. Že samo to je zadosten dokaz, da je čl. 30 disciplinskega pravilnika krepko kršen.

Primer, ki je povzročil znano afero, t. j. nagovarjanje igralcev za prestop k HK Olimpiji, ni prvi. Pred leti, ko so bili v JLA sedaj starejši naši člani, je nastala zaradi nagovarjanja za prestop podobna situacija, ki pa je bila rešena brez posebnih posledic.

V sedanjem primeru pa je afeta prišla v javnost šele tedaj, ko so igralci Hiti, Beravs, Jug in R. Smolej, nagovorjeni za prestop k HK Olimpiji, pred najvažnejšo tekmo našega moštva, ko je bila možnost za uvrstitev v polfinale tekmovanja za EVROPSKI POKAL, kar bi pomenilo veliko uveljavitev predvsem jugoslovanskega hokeja, hoteli izsiliti od HK Jesenice potrdilo za soglasni prestop k HK Olimpiji. Tu se vprašanje dovoljenja ali nedovoljenja igranja omenjenih štirih igralcev, ki se to liko poudarja v zagovor njih samih, sploh ne postavlja. Problem in njihov nastop, da izsilijo potrdilo za izpisnico kot pogoj za igranje na omenjeni pomembni tekmi in to štiri ure pred pričetkom, jasno govori, da nastopa v moštvi ni nihče prepovedal, ker če bi prepoved obstojala, do takega postopka pred tekmo sploh ne bi prišlo. HK Jesenice je ob tem prepričan, da je bila to dobro premišljena akcija akterjev afere (HK Olimpijo in štirih igralcev). To potrjuje tudi dokument o izrečenju kazni matičnega športnega društva Jesenice — priznanje izrečene kazni dokazujejo po tem vložene pritožbe — ter izjave omenjenih štirih, da bodo izpisnice uspeli izsiliti, ker bodo nasto-

njih članstvo pri njih do kraja sporno, nastopili so tudi že za novi klub brez dovoljenja matičnega kluba, kar ni v skladu z določili, zadostno osvetljuje problem kot primer skrajnega maličenja določil pravilnikov, v isti meri pa tudi športno-moralnih norm, ki vladajo v hokejskem športu v Jugoslaviji.

Komisija, ki je raziskovala afero, v končnem zaključku daje priporočilo, da se HK Olimpija v medsebojnem kontaktu s HK Jesenice spozna in na športni način poskuša urediti problem. Te poti pa HK Olimpija ni naredila in nasprotno dogovoru postopala tako kot je znano, kar vsiljuje prepričanje, da je HK Olimpiji dovoljeno delati mimo predpisov in določil ter normalnih športnih odnosov.

Pred HK Jesenice stoji edino upanje, t. j. da bo IO SKKSJ objektivno ocenil situacijo ter zaščitil interese ene svojih osnovnih organizacij, ki je v svojih dosedanjih prizadevanjih in ob pomoči samo lokalnih faktorjev mnogo doprinesla, skupaj z drugimi klubi, k uveljavitvi jugoslovanskega hokeja.

Prepričani smo, da bo afeta končno razčiščena, kakor je ta organ na svoji seji, pred odhodom reprezentance

(s 14 Jeseničani) na olimpiado, tudi zagotovil.

V nasprotnem primeru pa uprava HK Jesenice opravičeno sodi, da je prišel čas, ko bo jeseniški kvaliteten hokej, po uspehih akcijah raznih akterjev in nesportnih elementov, razpadel. V tekmo, kjer ima odločujočo moč denar, se ne želimo spuščati. Zavedamo se tudi, da bo celotna jeseniška javnost odpravila materialno in moralno podporo HK Jesenice, ker bi bila resnično brez uspeha, če ne bodo zaščiteni osnovni interesi in pravice športne organizacije. Ne sme se dogoditi, da bi bili z velikim denarjem vzgojeni športniki tržno blago. Zaradi vsega navedenega HK Jesenice apelira na IO SKKSJ, da v okviru obstoječih pravil realno in pravično reši pritožbo.

Uprava HK Jesenice

PRIPIS: V soboto 9. t. m., je izvršni odbor SKKSJ obravnaval pismo HK Jesenice in problem registracije omenjenih igralcev in potrdil njihovo registracijo za HK Olimpijo. S tem pa postopek po izjavah predstavnikov HK Jesenice še ni zaključen, ker zadeva ni bila obravnavana v smislu 18. člena statuta SKKSJ.

Državno prvenstvo v hokeju na ledu

KRANJSKA GORA ZA
ZACETEK BREZ
ZMAGE

V soboto se je tudi na Jesenicah pričelo državno prvenstvo v hokeju na ledu. Zrebr je namenil, da sta se v otvoritveni tekmi srečala novinec v ligi Slavija iz Vevč in Kranjska gora. Mnenja, kdo bo v tako pomembnem srečanju za obe moštvi odnesel obe točki, so bila pred srečanjem deljena. Moštvo Kranjske gore je v letošnji sezoni spet sestavljeno iz še mlajših igralcev kot lansko leto, ki pa še nikoli niso nastopali v zveznem tekmovanju. Zato je bilo težko pričakovati, da bodo kos fizično močnejšim gostom, ki so bili v veliki večini že igralci Olimpije. — Po slabi igri je gostom le uspelo zmagati.

KRANJSKA GORA : SLAVIJA 3:5 (1:3, 0:1, 2:1)

Začetek srečanja je pripadal mladim igralcem Kranjske gore, ki so imeli nekaj izrednih priložnosti za doseg gola. Od vseh so izkoristili samo eno in prvi povedli z 1:0. To pa je bilo tudi edino vodstvo, saj so gostje hitro izenačili in dosegli še dva gola. Igralci Kranjske gore so bili premalo odločni v obrambni tretjini in tudi vratar Makuc je bil nesiguren. V zadnji tretjini so hoteli zamujeno popraviti, vendar se rezultata ni dalo dosti spremeniti. Poraz na doma-

čem igrišču bo lahko odločilno vplival na nadaljnji razvoj hokejskih dogodkov.

Strelci za Kranjsko goro: Čemažar 1, M. Jan 1, Šebjanič II. 1.

KRANJSKA GORA : OLIMPIJA 2:10 (0:1, 1:5, 1:4)

Po porazu proti Slaviji realno tudi proti Olimpiji ni bilo pričakovati zmage. Po potrditvi registracije so za Olimpijo igrali tudi mladi jeseniški igralci Smolej, Hiti, Beravs in Jug, ki so na »domaćem« igrišču pokazali zelo malo, deležni pa so bili številnih »pozdravov« in žvižgov od domačih navijačev. Kranjskogorci so v prvi tretjini presenetili vse prisotne, saj so z borbeno igro uspeli nadigrati Olimpijo in samo neverjetna sreča je rešila vratarja gostov, da rezultat v prvi tretjini ni bil 3:0 za Kranjsko goro. Razplet dogodkov v ostalih tretjinah je bil jasen, mladim igralcem Kranjske gore so poše moči, gostom pa je le uspelo popraviti mučen vtis iz prve tretjine, saj so izgledali kot da se borijo za izpad in ne za prvaka.

Vodstvo Kranjske gore je po srečanju vložilo pritožbo na registracijo srečanja, ker so bili omenjeni igralci nepravilno registrirani za HK Olimpijo.

Strelci za Kranjsko goro: Škrjanc 1, Šebjanič 1.

Jesenice : KAC 3 : 5 (0 : 1, 0 : 2, 3 : 2)

V odločilnem srečanju tekmovanja za evropski pokal so naši igralci nepričakovano izgubili srečanje s celovskim KAC in tako izpadli iz nadaljnega tekmovanja. Po dobri igri iz prejšnjih srečanj so naši v današnjem srečanju popolnoma zatajili. Gostje so igrali veliko bolj borbeno in izkoristili vse prilike, katerih pa niso imeli veliko, vendar so vseeno dosegli pet golov. Številne prilike, ki so jih imeli naši pa so ostale neizkoriščene in do naslednjega srečanja bo celovski »kompleks« še vedno ostal nepremagan.

Strelci za KAC: Del St. John 1, Puschnig 1; Hakannen 2, Sammonig 1.

Strelci za Jesenice: I. Jan 2 in Mlakar 1.

ciju, obečavajuči mu novac i druge materialne pogodnosti, ili to učini preko trećeg lica, kazniče se zabranom igre ili zabranom vršenja funkcije do 3 godine.

Ob tem moramo upoštevati resnico, da so navedeni štirje igralci po nagovoru, da zahtevajo izpisnico in da pristopijo k HK Olimpiji, takoj začeli prejemati po 25.000 S din

pali enotno in ne tako, kot pred leti starejši, ki niso bili enotni v svojih zahtevah.

Take disciplinske prestopke obravnava in določa kazni čl. 31 disciplinskega pravilnika SKKSJ.

Smatramo, da navedena dejstva, poleg ugotovitve, da je HK Olimpija omenjenim štirim igralcem oskrbela življenjske pogoje, čeprav je